

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:

3-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Kylltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesület
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Rézvály-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ

STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, február 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Hányos ellenőrzés?

Katonaszabaddítással vádolt törzsorvos.

Egy aradmegyei község Győrffy képviselő ellen.

Elzúllott uri fiu.

Désy vádjai a miniszterelnök ellen.

Ferenc József az orosz cárhoz.

Sarlot Domokos nyugdíj kérvénye.

Milliók örökségi pör az aradi törvényszéken.

A szerb főkonzul missziója.

Tarkaságok.

A barátságos Szerbia.

Arad, február 1.

Rácország követe, politikai küldetésben Aradra jött. Vidéki városok ritkán szerepelnek az idegen országok diplomatáinak hatáskörében és ez okból különös érdeklődésre tarthat számot Rácország követének a budapesti szerb főkonzulnak ez a hivatalos uja.

Jován D. Milankovic ur, a főkonzul azokat a magyar városokat és vidékeket járja be, a hol szerb ajkúak nagyobb számmal laknak. Kiküldetése, ugy hírlik, tapogatózás akar lenni a célból, hogy milyen közhangulat fogadná itt Szerbiának a hármasszövetséghez való csatlakozása ideáját.

Különösnek tetszik ez a misszió, de az előzményei valószínűvé teszik. Az előzmények Szerbia egy erős csalódását hozták meg. A mikor Szerbia és az osztrák-magyar monarchia között a konfliktus kitört, a Száván tul abban bizakodtak, hogy a „magyarországi vérek“ rokonszenve hatalmas hullámokban fog kitörni és Nagy Szerbia eszméje lázzal fogja áthatni a Bácskát, a Bá-

nátot és a többi szerbajkuakkal süritett, vagy tarkázott magyar területet. Ha ez a hangulat komolyabb eseményekben nyilvánkozott volna meg, Szerbia bizonyára nem adott volna olyan hamar elégtételt a prizrendi sérelemért és talán tovább kötötte volna magát az adriai kikötő kétes jogához. Azonban ez nem történt meg. Rémhírek futották rövid utjukat a cáfolat gödréig: megesett, hogy egyes emberek borgóztól kábultan tettek o-toba kijelentéseket, a melyeket tulságosan komolyan vettek s e miatt az illetőket le is tartóztatták, de a magyarországi szerbek tulnyomó része, a komolyak és számottevők nem mentek el a testvéri szimpátiának azon a határán tul, amely már az állampolgári hűséget érintette. Amint a francia Svájc lakói nem éreznek hajlandóságot és okot arra, hogy Franciaországgal egy államba jussanak, a magyarországi szerbek között se tudott gyökeret verni olyan gondolat, hogy Péter király kedvéért államot cseréljenek.

Ha ezt Szerbia észrevette -- és lehetetlen volt észre nem vennie, -- akkor könnyen juthatott más, józanabb politikára. Ha azt a közösséget, amely a magyarországi szerbekkel nyelv és vallás tekintetében összeköti, ki akarja használni, akkor okosabb, ha az országgal keres szövetséget, amelyhez a fajrokonok tartóznak, és amelyhez ezek a hűséget becsülettel és vaszilárdan állják. Románia, amelyet elég gyakran ért az a gyanu, hogy Erdély és Bukovina megszerzésével szintén Nagy-Romániát akarna csinálni: ezt a képtelen gondolatot elhárította magától és a hódító

állambontó tervek helyett az osztrák-magyar monarchia barátságát kérte, amely ép a mai helyzetben megbecsülhetetlen előnyére volt. Ez a példa egyenes ujjmutatás Szerbiának is, amelyet ez akkor is követhetne, ha Oroszország nem mutatkozott volna újra megbizhatatlannak a „minden szlávok hatalmas gyámjának“ szerepeben.

Mi nem vagyunk illetékesek arra, hogy az aradi szerbek nevében nyilatkozzunk. De az emlékek, a hagyományok, amelyeket a főkonzul Aradon talált, szinte megkapóan szólnak arról a ragaszkodásról, a mely a mi szerbjeinket ehhez a földhöz kötötte és arról, hogy ez a föld a szerbek kiválóit meg is tudta becsülni. Mint valóságos ember, bizonyára elment a Kelemen-téri kis szerb templomba, amely századok előtt katonai kápolnája volt a gránic védelmére fegyverben állott aradi szerbeknek. Nem sokkal messzebb eljuthat a nagy térre, amely Thököli Száva, Arad kiváló szülötének és tablai követének, a nagy szerb filantrópna és kulturembernek nevé viseli. Talál itt szerb családokat, amelyek ősei egész az úkapákig itt éltek, mint számottevői a város polgár-mozgalmainak. És egy szomorú emléken megláthatja Damjanics János reliefjét, aki hallhatatlan ragyogó példányképe volt annak, hogy a magyar embert, akárminő hitben és anyanyelvvel születik itt, a hazához való hűség egész a vértanu-haláláig kíséri.

Ezek az emlékek épp annyi meggyőző erővel szólnak, mint a bizalmas tanácskozások, amelyeket a főkonzul ur folytatott, A jelen generáció, természetesen, nem

Apacsok.*

Irta: Horovitz Gusztáv.

Előadattás joga fentartva.

Apacs tanyán vagyunk. A társadalom amaz ellenségeinek tanyáján, aiktől rettenet egész Páris, akik között azonban mindig találunk olyan sajnálatraméltó individuumokat, akiket szerencsétlen születésük, életviszonyaik és a körülmények mostoha játéka juttatott apacs sorba. Van érző, melegen érző lelkük, fantáziájuk, álmaik, kéreg alá barkolt nemes indulataik.

Két ilyen apacsgyerek a főszereplő. Ameddig magukra vannak, valódi énjüket mutatják, mikor azonban betódul a veszedelmes társaság az önfentartás ösztönénél fogva, hogy még a gyanut se provokálják ők a legszilajabbak, leghangosabbak s legkiméletlenebbek.

Niniche a lány és André a fiu, szeretik egymást, a fiu a lányért követi el összes gátlatát, hogy a lány ne legyen kénytelen hasonlókra.

A szín egy apacstanya. Sötét helyiség, melyet rejtelmesen világít be egy pislogó petroleum lámpa halvány fénye, semmi lakályosság, inkább rideg és szomorú az egész. Az egyetlen vigasztaló pont a komor miljöben az a hófehér kézimunka, amin Niniche öltöget, mikor a függöny felgördül.

* Előadtták február 1-én az aradi szegény gyerekeket felruházó egyesület estélyen.

Niniche: (Egyedül, a hosszú asztal sarkánál széken ülve himez. Inkább sorlandó, mint énekelve melodikus francia dalt dudol. Közben abban hagyja a himzést, az állat a kezeire támasztva maga elé bámul) Hirtelen rántással, mintha berugták volna, kitarul az ajtó, és a küszöbön megjelenik

André: Halló, hopp!! Hol vagytok bestiák?

Niniche: (Fölrezenve hátra néz, aztán mosolyogva) No, ne olyan lármával, nem vagy egyedül, vagy inkább egyedül vagyunk.

André: Egyedül vagy? Boldog vagyok kicsi Niniche. Két napja nem beszélhettem veled négy szemközt, egyedül, meghittén. De most nem zavar bennünket senki. Bezárom az ajtót és sok, sok mindenről csevegünk. (Bezárja maga mögött az ajtót. Aztán előre jön gyengéden megcsókolja Ninichét, székét huz mellé és leül) Mit dolgozol kicsi Niniche?

Niniche: Avancourte hercegnő kelengyéjéhez himezek egy párna áthuzatot. Dupont mester szállítja az egészet és szerinte egész Párisban nincs senki, aki finomabb öltésekkel tudna himezni nálamnál, és a legszebb és legintimebb darabokat nekem osztotta ki. On, André, ha meggondolom, hogy a hercegnő aranyfürtű szőke feje azon a párnán fog pihenni, azon fogja megálmodni tündéri álmait, amelyet Niniche a senki lánya, a kítaszított apacs lány himzett egy sötét, véres tervek gözétől dohos apacs tanyán, összeszorul a szívem. És sok, sok könyvem áztatta már ezeket

a kelengye darabokat, melyekért Dupont egy vagyont rak zsebre.

André: És neked mennyit fizet kicsi Niniche?

Niniche: A kicsikért öt, a nagyokért nyolc frankot.

André: (Kitöréssel) A gazember! Ezek tasztítják az embert a bünbe. A te rózsás ujjaidból kiserked a vér, ragyogó szemeid fénye megtörik, mire elkészülsz evvel az átkozott munkával, és a végén egyetlen szud sem marad, mert kellett az élethez. Dupont a gazember kincseket vag zsebre azért, amiért neked alamizsnát vet oda. És a hercegnő, a te aranyhajú hercegnő, azokon a párnákon álmodik szerelemről, boldogságról, melyekbe te a boldogtalanság könnyeit sirtad. Gazemberek, gazemberek! Igaza van Bompárnának a dinamitordnak, mikor kiakarja őtet pusztítani, mind, mind, ugy, ahogy vannak.

Niniche: Ne beszélj így André. Ilyenkor félek téled. Az a szegény hercegnő nem tehet róla, hogy nem mindenki boldog, ő bizonyára örülne, hogy most, mikor a lelke tele van a tavasz búbjával, vele örülne mindenki, ha nem volnának irigyei a boldogságának, ha minden fiatal lány örömmünnepet ülné az ő nászán. Nem, édes André én nem haragszom a szép hercegnőre, még csak nem is irigylem, hanem magamat sajnálom, a mi sorsunkat sirtatom.

André: Ez nem igazság. Te jó vagy, jobb mint ők, szebb valamennyinél, és neked itt

mondhat egyebet, mint a miről a multak beszélnek. Ha Szerbia a balkáni háboruban szerzett hódításait nyugodt, a fáradalmakat kipihentető és a veszteségeket pótló békében akarja kihasználni, akkor szomszédjával, Ausztria-Magyarországgal az őszinte és állandó barátságot kell keresnie. Ebben a törekvésben felujulnak és megerősödnek a fajrokonok érzései is, és ezt igaz örömmel fogadják a velük nem egy nyelvet beszélő és velük nem egy hiten levő magyarok is.

Hiányos ellenőrzés?

(A megyei visszaélések meggátolása. — Az eleki főszolgabíró az alispánhoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Az a sajnálatos körülmény, hogy Arad-megyéében több visszaélés került napfényre az utóbbi hetekben, arra indította *Mladin* Miklós eleki főszolgabírót, hogy beadvánnyal forduljon *Dálnoki Nagy* Lajos alispánhoz. A beadvány az ellenőrzés reformját sürgeti és a következőképen szól:

Alispán ur! Az aradmegyei jegyzők visszaélései miatt szükségessé vált rendszeres vizsgálatok szomorú tapasztalatairól tesz nek tanúságot.

Ezen esetek intő például szolgálhatnak a kir. Pénzügyigazgatóságának, mely oly mostohán kezeli a számvévői kiküldetésekből származó számlákat, hogy egyik főszolgabíró sem fogja magát kitenni annak, hogy a számvévő kiküldetése utáni napidíjakat és utiköltségeket sajátjából fizesse akkor, mikor az ellenőrzés többnyire közérdekből történik.

A számvévőt nem lehetvén önállóan kiküldeni, a rovancsolások futtában mennek végbe, mert a főszolgabíró nem ülhet télenül napokig meg egy alapos rovancsolás tart.

Már most mindenik főszolgabíró számot fog vetni avval, hogy a rovancsolás sikere érdekében magára vállalja-e azt a kockázatot, hogy a számvévő költségeit fedezze, vagy pedig belátva künmaradásának célszerűtlenségét visszatér irodájába a nélkül, hogy a számvévő rovancsolásának végét bevárja.

A számvévő egy ellenőrző közeg, ki arra való, hogy a községek vagyoni érdekét képviselje és e célból meg kell kapnia az alkalmat ahhoz, hogy betekintsön a jegyzői iroda minden titkaiba, minden rejtekébe.

E helyett mi történik? Ki mennek a járási főszolgabíróval és megvizsgálják egy vagy két nap az ügykezelést.

A járási főszolgabíró a hozzá utalt vizsgálattal, bármilyen minuciózusan is csinálja azt, készen van egy nap alatt, de már a számvévő, ki addig míg a főszolgabíró ténykedik és a jegyzőt igénybe veszi, legfeljebb a naplók lezárásával foglalkozhatik, alig kezdi meg a rovancsolást, az éjjeli kimaradással járó esélyek-re go doiva, csakhamar be is fejezi.

Miután a főszolgabírónak nincs ioga, — mert a Pénzügyigazgatóság ily jogot nem kancedál, — hogy a számvévőt másnap a rovancsolás folytatására kiküldje, elkészítik a dupla jegyzőkönyveket és elintéztnek veszik a hiányos rovancsolást is.

Ezt egyik főszolgabíró sem tekinti komplett rovancsolásnak, de egyik főszolgabíró sem fog asszisztálni a számvévőnek még egy, esetleg két napig csak azért, hogy lássa, mint telik le ideje terméketlenül.

Én félretéve az államnak különben is jelentéktelenül érintett gazdasági érdekét és figyelmen kívül hagyva a Pénzügyigazgatóság krajcároskodó módszerét, meg mertem kockáztatni a járási számvévő önálló kiküldetését azért, hogy a csonka rovancsolás hiányosságát pótolhassam, de meg is ezta az arát! *Két kiküldetése után rám zúdult 80 nehány korona költség*, mely ellen felebbezéssel éltem ugyan, de addig meg felebbezésem sorsa eődöl, emment a kedvem ha-onló kísérletezésétől és a felelősség elhárítása mellett várákózó állást foglalok.

Es a kiderített sikkasztások nekem adnak igazat, — véletlenül, egészen véletlenül reá mutatván azon szigor hátrányaira, melyek természetes következményei a marasztalás féle mértőlóhalálban végzett ellenőrzési munkának.

Nem lehet tudni, hogy mit hoz a jövő, milyen büntenyek derűnek még ki, de az eddigi bizonyítékok elegendők arra, hogy Alispán urat egy komoly felepésre készítsék és reá bírják az elkerülhetetlen beavatkozásra. A közizgatás érdekében szükségesnek találom, hogy alispán ur, illetve a közizgatási bizottság pártfogásba vegyenek olyankor, amikor indokoltnak találják a járási főszolgabíróknak az ellenőrzésnél igénybe veendő számvévők kiküldetését és ne engedjék meg, hogy a járási főszolgabíró fizesse meg az ellenőrzési költségeket.

De szükségesnek találnám, ha Alispán ur felkeltetné a Pénzügyigazgatóság figyelmét azon szomorú jelenségekre is, melyek a krajcároskodó politikának a kinövései. Ezáltal talán reá jönne arra, hogy a gyakori ellenőrzésre szük-

ség van és belátná, hogy a számvévők azért lettek kitelepítve, hogy ellenőrzést gyakoroljanak és nemcsak azért, hogy rendes fizetésük mellett elvégezzék az irodai napi munkájukat.

Ezeket szükségesnek találtam Alispán ur előtt is feltárni, mert a statusquo fenntartása esetén a községi községek bünei könnyen szaporodhatnak, sőt kifogástalan ellenőrzés hiányában elérlethetőleg szaporodni fognak. — Ékes, 1913 évi január hó 29-én. — *Mladin*, főszolgabíró.

Mladin főszolgabírónak ez a javaslata — mint jó helyről tudjuk — nem fogadható el. Az ő terve se tudná megszerezni a precíz ellenőrzést. *Urbán* Iván báró első főispánágának ideje alatt az ugynevezett ambulans számvévők működtek s azok nagyzerűen teljesítették az ellenőrzést. Ha vissza lehetne állítani az akkori metódust, úgy nem lehetne panasz a jegyzői működésre.

Katonaszabadítással vádolt törzsorvos.

— Fogházra ítélt rágalmazó. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, február 1.

Izgalmas érdekes tárgyalás folyt le tegnap délelőtt a nagyváradi királyi ítélőtábla tanácsa előtt. Egy törzsorvos panaszára került zsarolás miatt a bíróság elé *Ékes* József hencidai földműves, akit a törvényszék még a mult évben egy havi fogházra ítélt. A legény soknak találta a büntetést, felebbezett és a tábla tegnap egy esztendőre emelte fel büntetését. A ritka érdekességi pör historikuma a következő:

Rónay Jenő margburgi törzsorvost 1907. óta névtelen levelekkel üldözi *Ékes* József A leveleknek ugyanez a tartalmuk: a legény még 200 koronát követel a törzsorvostól, amivel az szerinte tartozik neki és fenyegeti, hogy ellenkező esetben nyilvánosságra hozza a törzsorvos katonaszabadítási manipulációt.

A törzsorvos megunt a folytonos fenyegetéseket és fejjelentette a zsaroló legényt, aki ellen a nagyváradi királyi ügyesség meg is indította az eljárást. Még a mult évben került az ügy a nagyváradi királyi törvényszék elé, amely egy havi fogházra ítélt a zsaroló legényt. *Ékes* József felebbezett. Mintegy tíz nappal ezelőtt került az ügy a nagyváradi királyi ítélőtábla előtt tárgyalásra, a vadlott azonban kijelentette,

ezek között kell élned. Mindig, folyvást csak bünről hallanod, beszennyeznek durva szavaikkal, mosolyognod kell alávaló élcelődésükre, mert ha visszautasítod őket, az éle eddel játszol. Kicsi Niniche, hányszor virrasztok ébren az álmaid felett, hogy senki ne raborgassa őket, hányszor kellett már a részegen hazadülőngő gazemberek torkára fojtanom bántó rikácsolásukat, hogy lármájukkal fel ne ébreszenek, és hányszor gondoltam már arra, hogyan követhetnek el valami hősi tettet, hogy elvihesselek innét, boldognak láthassalak, szépnek, ragyogónak, mint azokat, akiknek autói besározzák rongyaidat. Oh kicsi Niniche mennyire szeretlek, és mennyire érzem a nyomorúságunkat.

Niniche: (Természetes egyszerűséggel.) Én is szeretlek *André*, mert jó vagy és hűséges. Én tudom, hogy értem képes voltál mindenre, de azt is tudom, hogy a végzetünk ideláncol. Nekünk nincs helyünk a társadalomban, a mi utunk más felé vezet. Egy bünös expedició és *André* nem tér vissza többé, és *Niniche* akkor minden nap elsétál a börtön kapuja elé, ott járkál fel s alá míg a cirkáló rendőr el nem kergeti, és vissza várja *André*t, vissza addig, amíg ereje lesz várni. (Homlokon csókolja a fiát, elfordul, hogy letörölje könnyeit, aztán mosolyogva kérdi.) Hova mentek ma éjszaka?

André: *Avancourte* hercegekhez.

Niniche: (Íjedten) Hová? A kis herceg-néhöz?

André: Ahhoz. Most jöttek meg a nászajándékok, Kincseket érnek és elraboljuk őket.

Niniche: (Határozottan.) *André* te nem

még velük! Neked nem szabad velük menned. Te jobb vagy náluknál és te nem fogsz fájdalmat okozni egy kislánynak, aki szeret és a boldogság küszöben áll.

André: De velük megyek *Niniche*, épen azért megyek, mert az a lány boldog, és te olyan boldogtalan vagy. Velük megyek és na kell én mártom belé a gyilkot. Gyűlölöm azt a lányt, a ki nek a helyében neked kellene lenned, mert te jó vagy, te szép vagy. Te szent vagy *Niniche*. Szerettek és embert ölk érted!

Niniche: Borzalmas vagy *André* és én félek téled. Te nem szeretsz engemet, mert ha szeretnél hallgatnál rám. A te lelkedben nincsenek nemes érzések, csak indulatok. Menj *André*, de én nem várlak vissza. A mi utjaink szétváltak. Én utánad halok *André*, de többé nem látsz soha. És én meg fogom menteni a hercegnőt, még akkor is, ha valamennyiőtök életébe is kerül.

(Kivülről hangos lárma, ének és az apacs-tánc zenéje hallatszik. Előbb gyengébben, aztán közeledve mind erősebben.)

Niniche: Válassz *André*, köztem és a bün között.

André: (Izgottan) Szerettek *Niniche* és nincs mit választanom — én megölöm a hercegnőt!

Niniche: Esküszöm, hogy a hercegnőnek nem esik bántódása. Esküszöm a szerelmemre. (Az ajtón dörömbölnek. Künn nagy lárma. Zene és kiáltozás.)

André: (Az ajtóhoz ugrik felzárja és felrántja.)

Apacsok tódulnak be, énekelve, kiáltozva, táncolva.

Egy apacs: Ni a gerlicék! Hát turbékoltatok?

André: (Sötéten.) Mi közöd hozzá!

Másik apacs: (*André*hoz) Bocsánat herceg-em! Üsd le a kíváncsi pimaszt.

André: Letűtök min tenkit, aki gunyolódni mer. De hagyjuk a tréfát, hogy vagy *Yvonne*?

Yvonne: Mind a vizig szárazon. Miért nem csókolsz meg?

Harmadik apacs: Ne kacérkodj *Yvonne*, mert ölk. (Kacagnak.)

Első apacs: Mikor indulunk *Bompart*?

Bompart: Fél óra múlva.

Niniche: Hova mentek?

Bompart: (Skandalva.) A herceghez, *Avancourte* hercegnézis kis vizitre díágám?

Második apacs: Hiszen addig va i idő. *Yvonne* táncolj valamit.

Yvonne: Ha *André* ad egy csókot.

André: Gyűlöllek, de a táncodért megcsókollak. (Megcsókolja.)

Niniche: Bestiák.

Mind kacagnak.

Bompart: No előre, rögtön indulunk!

A zene szól, *Yvonne* és a harmadik apacs táncolnak. Táncközben *Niniche* kisurran a szobából. A tánc végeztével rendőrök rohannak a szobába és összetöglössák a társaságot.

Niniche a menekülő *André*hoz rohan és leszurja.

Niniche: Megöltelek, de megmentettelek. (Zokogva borul a haldokló *André*ra.)

Függöny.

hogy bizonyítani kívánja állításait és kérte a táblát, idézze meg a törzsorvost is. Így történt.

Tegnap délelőtt került tárgyalásra az érdekes pör. A tárgyalást báró *Szentkereszty Zsigmond* táblaelnök vezette. A vádat dr. *Skultéthy* képviselte.

— Tehát tulajdonképen honnét tudja a törzsorvos ur, hogy a névtelen leveleket Ékes József írta.

Dr. *Rónai*: Abban az időben, amikor Ékes is Margburgban tartózkodott, kaptam margburgi keltezéssel egy levelet, amelyben körülbelül ez állott:

— Jó lesz Ékes Józsefnek megfizetni a 200 koronát, mert különben baj lesz.

Ezután is kaptam még leveleket s biztosra veszem, hogy Ékes írta, vagy iratta őket.

A vádlott határozottan kijelentette, hogy hajlandó bizonyítani a levélben foglalt vádosságot. Előadta, hogy Margburgban katonáskodott. Akkoriban még csak ezredorvos volt dr. *Rónay Jenő*. Ékes szállította neki a kiszabadítandó katonákat, akikről körülbelül 1000 koronát keresett az ezredorvos. Ő részes volt ebben a jövedelemben, de az utolsó 200 koronát sehogyssem akarta neki megfizetni.

Rónay Jenő kijelentette, hogy egyáltalán nem is ismeri a vádlottat. Fogalma sincs arról, honnan vette képtelen vádjait.

Az elnök elrendelte a szembesítést. Ékes József cinikus nyugodtsággal vágta szemébe az orvosnak:

— *Ezer koronát keresem az orvos urnak katonaszabadításáért, mégsem akarja kiadni a részem.*

Dramai pillanatok jöttek ezután. A sértett katonáorvos görcsöket kapott és kinos zavarban szólt:

— Az istenért, hogy mondhat ilyet? Mit ártottam én magának, hogy tönkre akar tenni.

És dr. *Rónay* tiltakozása jogos volt. A zsaroló legény mit sem tudott súlyos vádjából bizonyítani. A királyi tábla ennek megfelelőleg hozta meg ítéletét s a párbeszéd elhangzása után egy évre emelte fel a királyi törvényszék ítéletét, ami ellen a vádlott több semmiségi panaszt jelentett be.

Mivel pedig a zsaroló levelek közül több említ, hogy Ékes József Amerikába készül, a királyi tábla úgy találta, jó lesz még kivándorlás előtt hívőre tenni Ékes Józsefet. Elrendelte letartóztatását.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári jótékony egyesület február hó 2-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor — a város háza kiartományában — tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja *Sarló Domokos* egyesületi elnök.

(*) Az aradi Kossuth asztaltársaság egy, a város polgárságára nézve rendkívül nagyfontosságú ügyben, a városi párt ügyében, hétfőn, e hó 3-ikán este fél 9 órakor ülést tart. Tekintettel a tárgyalandó ügy fontosságára, az asztaltársaság elnöksége kéri az összes tagokat, hogy lehetőleg teljes számban megjelenjen szíveskedjenek, *Nagy Kálmán* elnök.

(*) Meghívás. Az Aradvidéki Méhészegyesület február hó 2-án — vasárnap — délután 3 órakor tartja az Újtelepi közs. elemi fiúiskolában rendes évi közgyűlést, amelyre az egyesület összes tagjait és a méhészet iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) A tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete február 4-én délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyedüli tárgya az alapszabályoknak a belügyminiszter által kívánt módosítása. A közgyűlésre ezúton hívja meg az egyesületi tagokat az egyesület elnöksége.

(*) A szegénytanulók konyhája. A jövő héten a szegény tanulók konyhájában Fischer

Iren és *Geller Izidoraé* lesznek a felügyelők. Dr. *Heiz Nándorné* elemi szereket adományozott, melyekért ezúton is köszönetet mond özv. *Hauser Károlyné* egyes. elnök.

Elzúllott uri fiuk.

— Az aradi rendőrség érdekes vendégei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Két igen előkelő s Aradon széles körökben ismert uricsaládnak sarja fordult meg ma az aradi rendőrségen. Az egyik az utcáról került a hatóság elé, rendőrök szedték fel a sárból, a másik pedig minden anyagi támasz nélkül, egy szál vékony nyári kabátban, fázva, dideregve került vissza abba a városba, ahol még nem is olyan régen drága prémes buzdában uraskodott a korrón.

Fuhrmann János tegnap este valamelyik külvárosi kocsmában berugott és éppen akkor dobta ki a garázda természetű fiatalembert a helyiségből, amikor egy rendőrjárat érkezett az ajtó elé. Bevitték a város házára és mikor ma reggel kijózanodás után *Szathmáry Béla* dr. rendőrbíró elé akarták állítani, összetett kezekkel könyörgött, hogy ne vigyék be a bíróhoz, mert ő meghal szegényében.

— A bíró ur ismer engem, — mondotta, — ismeri az apámat is, aki valamikor dúsgazdag földbirtokos volt Arad és Hunyad megyékben és most Debrecenben lakik. Én teljesen elszakadtam a családomtól, kitagadtak, mert színésznek mentem. Most lakatos vagyok s a vasúti műhelyben dolgozom, engedjenek el, hogy felvehessem a fizetésemet.

Ezt a kérést nem teljesítették, mert ismerik a rendőrségen *Fuhrmann*-t, aki tényleg egy gazdag földbirtokos családnak a gyermeke, de teljesen elzúllott. Azért kormos, mert szándékosan bekormozza az arcát, hogy vasúti lakatosnak mondhasa magát és emellett még attól sem retten vissza, hogy ha kávéházakban koldul, szívbajt szimuláljon és színészi pózzal elterelje a földön. A rendőrbíró őt napi elzárásra és eltoloncolásra ítélte. Mikor kibírdette előtte az ítéletet, *Fuhrmann* szívéhez kapott és összeesett. Azonban csakhamar magához tért s miután megengedték neki, hogy saját pénzén élelmezze magát, megnyugodva ment le a fogdába.

A másik urifü *Grién Nándor* főkapitánynál jelentkezett, mint régi ismerős. Néhány évvel ezelőtt, miután nagybírú, előkelő rokonaival együtt elverte a vagyonát, a városnál kapott csekély fizetéssel alkalmazást. Ez azonban az ő nyugtalan vérének nem volt megfelelő foglalkozás, elment a pénzügyorséghez. Itt megbecsülte magát, mert tetszett neki ez a pálya, ahol azzal biztatták, hogy rövid idő múlva bejut a tisztviselői karba. Uri tempói miatt azonban kellemtelenségei keletkeztek és a felekkel való érintkezés közben állítólag olyan modort tanusított, hogy el kellett őt bocsátani.

— Meg akartam mutatni, hogy áskálódok ellenem és én nem félek a munkától — mondotta a főkapitánynak — ellenben elmentem a csendőrséghez. Szegedre osztottak be próbaszolgálatra. Bejutottam az iskolába és hónap-hónap után kellett volna letennem a vizsgát. Az iskola-parancsnok azonban névtelen levelet kapott, amelyben megírták neki, hogy engem a pénzügyorségtől elcsaptak és szabálytalanságokat is büntöml ró tak fel. Azonnal leváltkóztettek és most itt állok a főkapitány ur előtt nyári kabátban. Még szerencse, hogy megengedték, hogy a csendőrpantallómat elhozzam, mert különben nadrág nélkül kellett volna Aradra jönnöm. Az a kérés, méltóztassék a rokonaimmel közben járni, adjanak annyi pénzt, hogy elmehessek Fiuméig, ott elmegyek kocisnak, vagy bármilyen munkásnak, amíg összegyűjtök egy hajójegyre való az tán átmegek Amerikába. Megígérem, hogy halani se fogok rólam.

A főkapitány *Hoffmann Győző* rendőrhádnagyot bizta meg, hogy a szerencsétlen fiatalember rokonaival érintkezésbe lépjen és Fiumébe segítsék.

Egy aradmegyei község Györffy képviselő ellen.

— Érdekes fegyelmi ügy. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

A budapesti ügyvédi kamara pénteken délután kezdette meg annak a nagyszabású fegyelmi ügynek a tárgyalását, amelyet *Györffy Gyula* dr. országgyűlési képviselő, budapesti ügyvéd ellen több szemlakai polgár panaszára indítottak meg. Ezzel egyidejűleg vették tárgyalás alá *Zubovits Fedor* huzárkapitánynak ugyancsak Györffy ellen irányuló fegyelmi feljelentését is. Az első fegyelmi ügy, amely *Lukács Béla* szemlakai igazgatótanító és társai panaszára indult meg, nem mai keletű.

Évekkel ezelőtt, amikor Szemlakon valósággal forogott a lakosság és földet akart szerezni, megjelent a községben *Györffy Gyula* dr. és szal biztatta a gazdákat, hogy maradjanak nyugton, ő megszerzi számukra a közalapítványi földeket. A szemlakai örömmel fogadták, a képviselő ajánlatát és az akkori községi bíró *Fáy András* biztatására, *Lukács Béla* igazgatótanító bevonásával szerződést kötöttek Györffy Gyulával. A szerződésben Györffy megígérte, hogy mindent elkövet az alapítványi földek megszerzése érdekében, egyúttal pedig az előzetes költségeire az érdekelte szemlakai gazdáktól négyezer koronát szedte be. Az alapítványi földek megszerzése azonban nem sikerült az ügyvédképviselőnek és a szemlakai nagy reményei, amelyet Györffy kijárásához fűztek, semmivé váltak. A legszomorubb az volt az egész ügyben, hogy a négyezer koronából egy fillért sem kaptak vissza a bizakodó szemlakaiak.

A károsultak ekkor *Fáy András* bíró ellen fordultak és tőle követelték vissza a pénzüket. Az állásáról közben lemondott községi bíró apránként vissza is fizette a négyezer korona egy részét, de mielőtt teljesen kártalaníthatta volna a gazdákat, meghalt. *Fáy* halála után a szemlakai beperelték a volt bíró örököseit. Ezek el is vették a pört és az évek során teljesen, kamattól visszafizették a képviselő négyezer koronáját. Egyidejűleg azonban *Fáy* özvegye és örökösei Györffy Gyula dr. ellen indítottak sommás pört a négyezer korona visszafizetése iránt. A kezükben levő szerződés alapján meg is nyerték a pört. Sok eredményt ezzel nem értek el, mert amikor végrehajtást vezettek Györffy ellen, kiderült, hogy a képviselőtől semmit sem lehet behajtani, mert vagyona nincs, képviselői fizetése pedig le van tiltva.

A szemlakaiak ügye ezzel az eredménytelen végrehajtással abban maradt, míg a múlt év nyarán a képviselőházban történt közbeszólás fel nem elevenítette. Ugy esett, hogy *Györffy Gyula* dr. nagy purifikáló beszédet mondott a Házban. Tisztogatást, ügyek rendezését követelte. *Sándor Pál* munkapárti képviselő ekkor azt kiáltotta közbe:

— *Menjen inkább Szemlakra és ott rendezze az ügyeit!*

A közbekiáltás nagy feltűnést keltett és az a körülmény, hogy a szemlakai közalapítványi földek különös ügyéről a fővárosban, a képviselőházban is tudnak, arra bírta az érzékenyen megkárosított *Fáy*-családot, hogy felelevenítsék Györffy elleni pörüket. Az egykori bíró örököseihez csatlakozott *Lukács* igazgató tanító is, aki anyagilag ugyan nem volt érdekelve a négyezer koronás ügyben, azonban a szerződések megkötéséről és az ezzel kapcsolatos dolgokról a legjobban tudott. *Lukács* és *Fáy*né, valamint *Fáy* bíró többi örökösei ezúttal — még a múlt év szeptemberében — a budapesti ügyvédi kamaránál jelentették fel Györffy Gyula dr.-t, akit a kamara vád alá is

helyezett és a fegyelmi ügy tárgyalását hosszú vizsgálat után január harmincegyedikére tűzte ki.

A tegnapi megtartott fegyelmi tárgyaláson a szemlái panaszosok: Lukács Béla és özvegy Fáy Andrásné is megjelentek és a birtokukban levő szerződésekkel, okiratokkal bizonyították Györfly Gyula dr.-nak a szemlái ügyben játszott szerepét. A Kamara fegyelmi választmánya Baracs Marcell kamarai ügyész indítványára elhalasztotta a tárgyalást addig, amíg a szemlái ügyre vonatkozó pöriratokat beszerzik és a másik, a Zubovics féle fegyelmi alapjául szolgáló pör itelettel befejezést nyer.

VÁROS ÉS MEGYE.

Hová épüljön a második templom? Andrányi Károly báró és Domány József, valamint érdektársaik törvényhatósági bizottsági tagok mozgalmat indítottak azért, hogy a második római katolikus templom építési helyeül a Boros Béni térnek a Kossuth-park felé eső részét engedje át a város és tiltakoztak az ellen, hogy a templom a Ferenc-térre kerüljön. A törvényhatósági bizottság február havi közgyűléséhez beadványt intéztek és azt vitatják, hogy a közgyűlésnek az a határozata, melylyel a Ferenc-teret engedte át a templomépítő bizottság kérelmére az épület céljaira, nem törvényes, nem hajtható végre, mert a közgyűlés annak idején nem döntött névszerinti szavazással, noha a város törvénygyónának elidegenítéséről volt szó. Ezt — úgy mondják — a tanács is belátta, mert 1912. november 13-án tartott közgyűlésen azt javasolta, hogy a helyet csak akkor jelölje ki a területet csak akkor engedje át a közgyűlés, ha a templomépítő szakbizottság az arra vonatkozó javaslatot bejárja. Minthogy ez a javaslat még nem volt a közgyűlés előtt, tehát végérvényesen dönteni nem is lehetett és a törvényhatóságnak módában áll, hogy a szerintük egyedül helyes megoldás mellé álljon és az új templomnak a Boros Béni téren jelölje ki helyét.

Fatelep az Erzsébet utcában. Vulcu Maxim aradi gépgyáros, az aradi Erzsébet-utcai tükörüzem elárulására és villamos fűtőgép felállítására kért engedélyt. A helyzini tárgyalás alkalmával Reicher Karoly városi főügyész az engedélyezés ellen azzal érvelt, hogy a telek frontja beleesik a szabályozási vonalba és így azt a városnak később majd ki kellene sajátítani. A mérnöki hivatal kimutatta, hogy ez a felajánlás téves és ezután a rendőrfőkapitányság Szankovics Mihály tűzoltóparancsnok véleménye alapján megadta az engedélyt. Szathmáry Károly gépüzemigépező, akinek az említett utcában háza van, megelébezte az engedélyt, mert — úgy írta — a város hosszú küzdelem után kitelepítette a lakott részekből a faraktárakat, minthogy azok tűzveszélyesek és különben is megataszítják az építkezést. A tanács elutasította ezt a felelősséget és engedélyt adott a gyárosnak.

Az albérlő csatornaadója. Hotorán Viktor dr. ügyvédjelölőre csatornadijat vetett ki a városi adóhivatal. Ez megelébezte a kivetést, mert — úgy mond — csak butorozott szobában lakik mint albérlő és így fizetése nem köteles. Minthogy azonban a megjelölt nyomozás szerint Hotorán doktor a házigazdától bérelt a szobát, a tanács azt az elvi határozatot hozta, hogy ez nem albérlői viszony, és így jogosan róható meg csatornaadóval.

Az újtelep csatornázásának megváltoztatott terveit — mint megírtuk — a tanács Virágh Lajos főmérnökkel küldötte fel a miniszteriumnak, hogy azok jóváhagyását eszközölje ki és egyszerre mind kérjen engedelmet arra, hogy a város az ejector állomás berendezését Angliában a Lancaster-cégnél rendeltesse meg. A főmérnök eljárt küldetésében és azt jelenti, hogy a terveket rövid időn belül jóváhagyja a miniszter, de tiltakozott az ellen, hogy külföldről hozasson a város gépeket, mielőtt még itthon nyilvános versenytárgyalás megtartásával próbálkozott volna. Ma elhatározták az árlejtés kiírását a csatorna építkezésre és rövid időn belül ki fogják írni a versenytárgyalást.

Ferenc József az orosz cárhoz.

(Az új balkáni háború előtt)

Távirati tudósítás.

Bécs, február 1.

A közös külügyminisztérium szócsöve, a *Fremdenblatt* mai számában, mint Bécsből jelentik, a következő nagy figyelmet keltő jelentést teszi közzé:

Hohenlohe Gottlieb herceg a legközelebbi napokban ő felsége Ferenc Józsefnek a cárhoz intézett sajátkezű levelével Pétervárra megy. A közvetlen érintkezés a két uralkodó között megfelel a barátságos viszonyoknak, a mely a bécsi és pétervári udvarok között fennáll.

E jelentéshez Bécsből a következő értesülésünk van: A diplomáciai körök Hohenlohe hercegnek pétervári missziójában annak a jelét látják, hogy Ausztria és Magyarország és Oroszország között a feszültség még jobban engedett. A két monarchia közötti való viszony az utóbbi időben különben is jelentékenyen megjavult és a két nagyhatalom együtt táradozott azon, hogy az európai békét főtartsa. Figyelmeztetnek arra, hogy tavaly András orosz nagyherceg Bécsben volt és hogy már akkor szó volt arról, hogy a bécsi udvar a pétervári udvarnak ezt a figyelmességét valamiképpen viszonzozza. Hohenlohe herceget Pétervárott nagyon szívesen látják, mert meg abban az időben, amikor Berchtold gróf alatt katonai attasé volt, sűrűn érintkezett a pétervári udvari körökkel. A herceg a magyar királyi családdal is rokonságban van; Frigyes királyi hercegnek veje és ez is alkalmasnak tűnteti őt föl arra, hogy ily fontos misszióban eljárjon.

Ausztria és Magyarország semlegeségi nyilatkozata.

Bécs, február 1. Arra a belgrádi hírre, hogy Ausztria és Magyarország legközelebb tünepies semlegeségi nyilatkozatot fog tenni, a következő illetékes véleményt közölhetem:

— A nemzetközi jog szerint a semlegeségi nyilatkozat egy államra sem kötelező. A monarchia például az utóbbi háború alatt egyszer sem tett ilyen nyilatkozatot. Ha valamelyik állam mégis kijelenti, hogy semleges marad, ez nem a hadviselő feleknek szól, hanem csupán saját lakosságának megnyugtatólására szolgál. Minden állam addig semleges, amíg az épen folyó háborúban részt nem vesz.

A porta békét akar.

Konstantinápoly, február 1. Jól értesült körökből jelentik, hogy Mahmud Sefket basa nagyvezér a válaszjegyzék átadása után az osztrák és magyar, német, angol és orosz nagykövettekkel tanácskozott és újra arról biztosította őket, hogy a porta határozottan a békét akarja és köszönettel fogadja el a hatalmak jó tanácsait, amelyek még most is a békés megegyezést ajánlották, de lehetetlen, hogy Törökország a legszélsőbb követeléseket is teljesítse és Drinápolyról egészen lemondjon. Ha Bulgária mindenáron a háborút akarja, Törökország meg fogja tenni védelmi intézkedéseit. Védekező helyzetben fog maradni és igyekezni fog Csataldzsában és Gallipoliban állásait megtartani. A török kormány minden intézkedést megtesz, hogy esetleges újabb háborúra el legyen készülve. A kormány a tisztviselői fizetések nagy részét kifizette, a városi vasúttársaságtól ötszáz ezer font előleget kapott, a Vörös Félhold százhetven ezer fontot fizetett be az állampénztárba, a Dattes Publique szintén száz ezer

fontot adott át a pénzügyminiszternek és ezenfelül már megtették a szükséges intézkedéseket, hogy a kormány belső kényszerkölcsönt kapjon.

Napiparancs a török katonáknak.

— A hadsereg hangulata. —

Konstantinápoly, február 1. Izzet basa főparancsnok a hadtestparancsnokokhoz napiparancsot bocsátott ki, amelyben közli kinevezését, majd így folytatja:

Számitva a török hadsereg támogatására és a török katona veszelületett fényes vívőességére, vállaltam el ezt a nagy állást, amelyet egész valómmal igyekszem betölteni. Mindnyájan tudjátok, hogy ellenségeink kegyetlenek velünk szemben és nagyon jogosulatlan követeléseket támasztanak irányunkban. Hazánk becsülete és jövője ma a mi kezünkbe van bízva. A nemzet életreménye abból táplálkozik, hogy minden katona és tiszt halálmegevetéssel fogja teljesíteni kötelességét. A végzet hív minket a haza és a kormány védelmére. Bizonyítsuk be, hogy méltó fia vagyunk elődeinknek és hogy az ottomán vér még nem apadt ki. Az a nemzet, amely el van határozva meghalni hitéért és hazájáért, bizonyos lehet a sikerben és az örök fennállásban.

Konstantinápoly, február 1. A hadseregben rendkívül fokozódott az ellenséges indulat a mostani kabinet ellen. Elkeseredést kelt, hogy a kabinet a nagyobb parancsnoki állásokat újra akarja betölteni és a hadügyminisztérium csak ezért kérelmetti az új háború megkezdését. A kormány háborús intézkedéseivel szemben diplomáciai körök remélik, hogy az ántant-hatalmak és Olaszország flottatüntetésével az új háborúnak elejét vehetik.

Legújabb hírek.

London: Venezilosz görög miniszterelnök ma utazott el Londonból. Elutazása előtt a következőket mondotta a Reuter-ügynökség képviselőjének.

— Nem veszek véglegesen búcaut, hanem azt mondom: a viszontlátásra. Meg vagyok róla győződve, hogy néhány nap múlva ismét itt leszek, hogy a békéről tárgyaljak.

Konstantinápoly: Diplomáciai körökben kijelentik, hogy a hatalmak az ellenségeskedések megakadályozására vonatkozó lépések sikerét nem tartják valószínűnek.

Konstantinápoly: Azokat a híreket, mintha Gallipoli környékén és a csataldzsai vonalon az előőrsek az összeütközéseket már megkezdtek volna, úgy Szófiából, mint Konstantinápolyból hivatalosan megcáfolják.

Konstantinápoly: A hadvezetőség felszólította az összes tiszteket, hogy eszredeikhez azonnal vonuljanak be. A hadseregnek azok a tisztjei, akik egyelőre rendelkezési állományban voltak, huszonnégy órán belül kötelesek jelentkezni és helyeiket elfoglalni. Azokat a tiszteket, akiket holnap még Konstantinápolyban találnak, kiközösítik a török hadseregből. Abdul Kadir volt szenátor, azokat a fiatalembereket, akik önkénteseknek jelentkeztek, bevonulásra hívta fel.

Szalóniki: A bolgár kormány Cerres kertületben kétszáznál több komitácit letartóztatott, akik a hadjárat alatt kegyetlenül mérszárolták és fosztogatták a lakosságot. Közöttük van Dambalakov bandavezér is, aki egyidőben a langzei prefektus élén állott, ahol borzasztó kegyetlenségeket vitt véghez.

Belgrádból jelentik: A Stampa követeli, hogy a kormány mielőtt a háborút folytatná, igyekezék Bulgáriával egyezséget kötni arra nézve, hogy a szerb hadsereg részt vegyen a Drinápolyi és Csataldzsai ütközetekben és hogy megkapják a határkiegészítést Szalonikiig.

Bankigazgató rendőri őrizet alatt.

(Politikusok bűnyügye).

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 1.

A budapesti rendőrség még be sem fejezte az előzetes nyomozást *Pallós Ignác* milliós csalási ügyében és máris egy oly bonyolult, az ellenzéki politikai világba is kiterjedő újabb csalás ügyében kezdte meg a kihallgatásokat, amelyek szenzációs részei még csak ezután következnek. A főkapitányságon ma délután kihallgatták *Radó Elek* bankárt, a Magyar Birtokértékesítő és Közvetítő Bank Részvénytársaság vezérigazgatóját, akit kaució sikkasztással és egyéb szélhámosságokkal is gyanúsítanak.

Radó Elek nemrég került s fővárosba. A múlt év júniutában kezdett szerepelni pénzügyi körökben, ahol azt a tervet lancirozta, hogy egy birtok eladásokkal foglalkozó pénzintézetet hozzon létre. Többek között egy jónévű fővárosi kriminálisztával lépett összeköttetésbe, akit hosszas rábeszélés után megnyert bankja ügyészének. A megállapodások során *Radó* huszezer koronát kért a jövődöbéli ügyésztől azzal, hogy ezt az összeget a bankalapítás költségeire kívánja felhasználni. Az ügyvéd meg is ígérte a huszezer korona kifizetését, azonban előbb biztosítva akarta látni a bank megalakulását. *Radó Elek* ezután még másokat is behálózott és a nyáron végre megtarthatta az új pénzintézet alakuló közgyűlését. *Radó* bankja, a Magyar Birtokértékesítő és Közvetítő Bank Részvénytársaság hangzatos címet vette fel és azt hirdette, hogy ingatlanok adásvételével, parcellázásával, jelzálogkölcsönökkel és mindenféle kereskedelmi ügylet közvetítésével foglalkozik. A közgyűlésen dr. *Osáky Adorján* gróf szentszéki úllőköt választották meg a részvénytársaság elnökévé. Az igazgatóság tagjai pedig *Egry Béla*, pártönkivüli függetlenségi képviselő, doktor *Bevényi Pál* ügyvéd, doktor *Elszász Oszkár*, a bank ügyésze, *Liebermann Jenő* nagykereskedő *Hirling Gyula*, hatvani bankigazgató, *Sebestyén Artur* bányagazgató és természetesen *Radó Elek* az új intézet vezérigazgatója lettek.

A Birtokértékesítő Bank részére előkei helyen, a Fürdő utca 10. számú házban bérelt helyiségeket a vezérigazgató, akinek első dolga az volt, hogy a fényes intézetbe nagy kaucióval hivatalkókat, alkalmazottakat szerződtessen. A bank működését tulajdonképpen a mai napig sem kezdte meg. Nehézségek voltak mindjárt a cégbejegyzésnél is, mert a budapesti kereskedelmi törvényszék kétségét fejezte ki aziránt, hogy a kétezzer darab száz koronás névértékű részvényből álló kétszáz ezer korona alaptőke egy harmadát törvényesen befizették a részvényesek. Hosszabb huza-vona után *Radó* vezérigazgató felmutatta egy másik zugbank könyvkivonatát, és ezekkel bizonyította, hogy a Birtokértékesítő bank alaptőkéjének egy harmadát ott szabályszerűen lefizették. A törvényszék ezután bejegyezte *Radó Elek* bankjának cégét, de a mostani nyomozás során gyanu merült fel, hogy ez a befizetés tulajdonképpen még sem történt meg. A cégbejegyzés után a vezérigazgató beszédte a kriminálisztától kicsalt huszezer koronát és saját céljaira fordította és ugyanezt tette azzal az ötvenhatezer koronával is, amelyet a bank alkalmazottaitól kaució címén vett el. A bank alkalmazottai között volt az igazgatóság helyettes elnökének, *Egry Béla* képviselőnek a fia is, akit *Radó* főkönyvelőnek szerződtetett.

A vezérigazgató üzemei a rendőrség tudomására jutottak és már napok óta folyt a nyomozás *Radó* bankja ellen. *Radó* Eleket ma a Pozsonyi-ut 4c. számú házban beendezett elegáns lakásáról behívták a főkapitányságra és kihallgatták. A kihallgatás után szabadon bocsá-

tották a zugbank igazgatóját, de szigorú rendőri őrizet alatt tartják. A nyomozás eddigi adatai szerint több ellenzéki képviselő van belekeverve a ügybe, amelynek fejleményei szenzációsak ígérkeznek és úgy látszik, hogy *Radó* manipulációi különösen vidékre terjedtek ki.

Radó Eleknek nem a Birtokértékesítő Bank az első gyanús üzlete, éveken át különösen az erdélyi megyékben *Geller Márton* nevű társával együtt több apró zugbankot alapított. Az itt elkövetett szélhámoságai még nincsenek kiderítve, társa azonban, *Geller Márton* csalási miatt most is a budapesti gyűjtőfogházban áll kilenc havi fogházbüntetését.

A szerb főkonzul missziója.

— Tapogatózás Aradon és a vidéki városokban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Lapunk mai számában röviden megemlékeztünk arról, hogy a budapesti szerb főkonzul Aradon járt és látogatást tett *Urbán Iván* báró főispánnal, aki szívélyesen elbeszélgetett *Jován D. Milankovich*-csal. Mai lapunkban azt írjuk, hogy a főkonzul családi ügyben jött Aradra. Ez tévedés. *Jován D. Milankovich* ugyanis fontos misszióval keresi föl a nagyobb magyar vidéki városokat. Tegnap *Urbán* báró főispánál volt, ma pedig *Greén Nándor* tb. főkapitányt kereste föl. Azonkívül pedig hosszasan tárgyalt néhány aradielőkelő szerb férfiúval.

Urbán báró főispán a következő fölvilágosításokat volt szives adni a főkonzullal folytatott beszélgetéséről:

— Téves az a hír, hogy *Jován D. Milankovich* ur családi ügyben járt Aradon. Azt mondta nekem a főkonzul ur, hogy Aradon több látogatást fog tenni. Még csak négy hónapja, hogy elfoglalta állását — ugymond — és bizony a legviharosabb időben kellett megkezdenie működését. Most azonban már minden rendben van, mert a szerbek baráti érzelmeket táplálnak a magyarok iránt.

— Az én misszióm — mondta a főkonzul ur — csak most kezdődik. Be fogom járni a magyar vidéki városok közül azokat, amelyekben szerbek laknak. Tanulmányozni fogom a magyarországi népek hangulatát, meg akarom ismerni a geográfiai viszonyokat, szóval ismernem kell Magyarországot a közvetlen érintkezésből is.

— És mi volna az ön missziója? — kérdezte *Urbán* báró főispán.

— Szerbia azt szeretné, — felelte *Jován D. Milankovich* — ha Magyarország és Ausztria testvéri viszonyt köthetne velünk. Szerbiában egyáltalán nem olyan ellenséges a hangulat, mint némelyek hirdetik. Sőt — ismétlem — azt szeretnénk, ha kiváló szomszédunkkal nemcsak baráti, hanem szövetségi viszonyra is léphetnénk. Én mindenesetre tanulmányozni fogom a nép hangulatát, a hivatalfőnökök véleményét kikérem és jelentést teszek megbízóimnak.

A főispán előzekényen fogadta a főkonzul érdekes kijelentéseit. *Urbán* báró meg is jegyezte, hogy Magyarországnak hátróztan érdeke volna a Szerbiával való baráti érintkezés, mert hazánkban a keleti államokban nagy piacot lehetne teremteni ipari és kereskedelmi termékeink számára. A keleti államok viszont nyers terményeiket szállíthatnák Magyarországra és ezzel a drágaságot csökkenthetnék.

Millió örökségi pör az aradi törvényszéken.

(Waldstein gróf pörnyertes)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Rendkívül érdekes és régen huzódó pörben hozott ma ítéletet az aradi kir. törvényszék, mint polgári bíróság. A pört hét év előtt iridította *Podleszky Jánosné*, született *Lusztra Anna*, *Waldstein Ernő gróf örökösei* ellen. A pörben a felperesné 1002 hold földet és annak hatvan évre visszamenő hozadékát, illetőleg 1,392,658 koronát követel felperesétől.

A pör előzményei még a múlt század ötvenes éveire nyulnak vissza s ezek az előzmények a pöriratok alapján a következőké pällíthatók össze:

A felperesné anyai ágon való nagyapja, *Józsa Gábor*, a híres *Józsa* család tagja, résztulajdonosa volt a ravnai közbirtokosság tulajdonát képező osztatlan nemesi birtoknak, még pedig a család tagjainak a múlt század negyvenes éveiben történt megállapodása alapján az erdőzéseknek egyhatod része, a vashányáknak és vashámornak egyötöd része illette meg őt.

Józsa Miklós 1850 ben történt elhalálása után a birtokok tulajdonjoga az akkor életben lévő törvények értelmében — miután egyetlen leánya már előbb elhalálozott — kiskoru unokáira: *Lusztra Mária*ra, *Péterre*, *Rozáliára* és *Annára* szállott, azonban a haszonélvezeti jog haláláig özvegyét illette meg.

A ravnai nemesi birtokra azonban már rége óta ábitozott a szomszéd birtokos, gróf *Waldstein Keresztély*. Gazdatisztjei hosszú időn át kapacitáltak a nagyobb részt elszegényedett és elrománosodott *Józsa*kat, akiknek különben sem volt pénzük az értékes vashányák műveléséhez, hogy adják el a birtokot *Waldstein* grófnak. A köznevesek már már belementek, egyedül özvegy *Józsa Miklós*ét nem lehetett kapacitálni.

Waldstein gróf ekkor, 1851. elején pört indított valami kölcsönösszeg miatt a *Józsa*k ellen. Ezek, hogy a végrehajtási költséget megkíméljék, a 14,299 frt kölcsönösszeg biztosításul zálogba adták át a birtokot. Erről a végrehajtó és az aradi csász. és kir. bíróság egy tagja jegyzőkönyvet vettek fel, de a jegyzőkönyv szövegezése ellen *Waldstein* gróf kifogást emelt és azt vitatta, hogy a *Józsa* család tagjai nem zálogul, hanem örök tulajdonul engedték át a birtokot.

Ez irányban vizsgálat indult meg, kihallgatták a közneves *Józsa*kat, akik — miután előbb már megegyeztek a gróf megbízottaival — tényleg úgy vallottak, hogy ők tulajdonul engedték át a birtokot. A „nyilvánkönyvbe” a ravnai birtokot most már *Waldstein* gróf tulajdonul tüntették fel s a végrehajtási jegyzőkönyv szövegét is módosították. Érdekes, hogy ebben a módosított jegyzőkönyvben a vételári összegként most már nem 14,299 frt., hanem 126,000 frt szerepel vételárként.

Azonban a dologból mindjárt pör keletkezett, mert az erdők és vashányák kihasználási jogát a *Józsa* családtól több évre *Török Gábor* déznai birtokos vette bérbe, akit így jogsérelem ért. Ez a pör csak annyiban érdekes, hogy *Török* *Waldstein* gróftól az adás vételi szerződés felmutatását kérte, de a gróf maga kénytelen volt a pör folyamán beismerni, hogy adásvételi szerződés nincs birtokában.

A gróf így habortatlanul élvezte, jogutódai pedig később el is adták a birtokokat gróf *Wenckheim*nek, míg az aradmegyei *Józsa*k teljesen elszegényedtek. Hét évvel ezelőtt azonban *Józsa Miklós* egyedüli jogutóda, unokája, *Lusztra Anna*, férjezett *Podleszky Jánosné Tauber Jakab* dr. budapesti ügyvéd útján pört indított *Waldstein Keresztély* jogutódjainak, *Waldstein Ernő* grófnak örökösei ellen azt vitatva, hogy a birtokhoz joguk van.

A felperes először is tagadta, hogy édesanyja, özvegy Józsa Miklósné adásvételi szerződést kötött a gróffal s felemlíti, hogy a Törökféle pürben a felhívott adásvételi szerződést a gróf nem is tudta elmutatni. De még abban az esetben is, ha özvegy Józsa Miklósné szerződést kötött volna a gróffal, a szerződés érvénytelen lenne, miután a birtok az akkor (1850.) még érvényben volt Tripartitum és az ősiségi törvény alapján Józsa Miklós özvegyét a nemesi birtoknak csak a hasznélvezeti joga illette meg, míg a tulajdonjog Józsa Miklós leszármazottaié, tehát unokái, Lusztia testvéreké volt. Végül — írja a felperes — a birtok nem is volt elidegeníthető. A Nagy Lajos féle ősiségi törvény és az ezt megerősítő 1723: XLVII. t. c. alapján ugyanis nemesi birtokokat nem lehetett eladni. Az említett törvényszakaszok érvényességét csak az 1852. november 29 én kelt császári nyílt parancs szüntette be, viszont az elidegenítés pedig már 1851-ben történt.

A fenti okok alapján Pokleszky Jánosné, mint egyedül életben lévő Józsa örökös magának követte Józsa Miklós vagyonát, és pedig a ravnai erdőbirtokok egy hatodrésze fejében 1002 holdat, vagy 401,060 koronát, a bányák és a hámor egy ötöd részét, vagy ennek fejében 428 660 koronát, végül ezeknek 1850 től 1905 ig elmaradt kamat fejében 567,983 korona és 33 fillért.

Hét éven keresztül folyt a pör. Régi okmányokat, földfelosztási jegyzőkönyveket kutattak fel, lesárgult papirokat kellett végignézni a bírónak, míg végre ma az aradi törvényszék Szalay Béla dr. bíró referálása alapján ítéletet hozott. Az ítéletben a törvényszék visszautasította a keresetet, miután a felperes nem tudta kellőképp bizonyítani, hogy jogtalan elbirtoklás történt.

SPORT.

Az „Aradi Atlétikai Klub” közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg ez évi közgyűlését az Aradi Atlétikai Klub. Fennállásának 14 ik évébe lépett városunk ez élelk tevékenységet kifejtő egyesülete, mely Arad testnevelése terén évről évre mind fokozottabb sikereket mutat fel, s amely egyesület hihetőleg ez évben is gazdasági fogja sorozatos érdemeit.

A közgyűlésen dr. Jegessi Károly a elnök elnököl. Salacz Béla titkár gondosan összeállított jelentése után, mely az év gazdag sport eseményeiről ismertette Holló István tárgyszerűen elő a számvizsgáló bizottság jelentését az 1912. évről s az 1913. évi költségeloirányzatot.

A titkári jelentés külsős sullyal emelte ki az év gazdag atlétikai programját, az elért győzelmeket, melyek az ország összes sportegyletei között a hetedik helyre emelték az AAK-ot. Feleltetetlen érdemeket szerzett a klubnak az angol labdarugók látogatása s a football győzelmek sorozata.

Csekélyebb alapszabálymódosítás után a közgyűlés az elmúlt évi tisztségviselőknak köszönetet mondva kimondja, hogy az ügyvezető elnöki széket egyelőre nem tölti be, mert Szathmáry János egészségi állapotára való tekintettel a nagy munkával járó tisztséget nem vállalja. Átérve a választásra Aradi Márton korábbi elnöklete mellett a következő eredménnyel választja meg az 1913. évi tisztviselőket:

Elnök: Andrányi Károly báró. Ügyv. elnök: (betöltetlen) Tarselnök: Mülek Lajos dr. Alelőnök: I. Jegessi Károly dr. II. Ifj. Vas Gyula dr. Ügyész: Momák Dóme dr. Orvos: Borsos Béla dr. Mernök: Molitorisz József. Válaszmány: Aradi Márton, Borsos Károly. Id. Borsos Károly, Ifj. Borsos Károly. Borsos József dr. Borsos Bani dr., Dörner Emil, Döner János, Daniel Endre, Gumáz László dr., Gács László, Göröcsy Endre, H. Gy. Antal Horváth László, Hahn Vilmos, Holló István, Inre Géza, Iziray Géza, Korányi Bernabás dr., Kambár János, Lóc Réz, Major Kálmán, Németh Zsigmond, Neidenbach Emil, Neidenbach

Ödön, Palotay István, Parez István, Pataky Sándor, Petrány György, Reicher László, Salacz Béla, Schor Lajos, Szathmáry János, Szathmáry István Ifj., Szathmáry István, Szathmáry Géza, Szigethy Jenő, Szakolczay Lajos, Szathmáry Béla, Székely Károly. Pótválasztmány: Neidenbach Sándor, Ziffer Sándor, Grallert Rezső, Suchy Gyula, Ifj. Nyári Béla, Abaffy György, Szilágyi László dr., Zvarinyi Sándor.

A közgyűlést társas vacsora követte.

+ Az Aradi Vivó Klub ma délelőtt 11 órakor tartja első évi rendes közgyűlését a Fehér Kereszt kistermében.

A snassz-bál.

★

Mintha egyetlen mulatság akart volna bennünket kárpotolni az összes elmaradottakért... Snassz-bálnak címezték. De ezt a nevet nem lehet most már alkalmazni: az estély, amely most már mögöttünk van, egyike volt a legragyogóbbaknak, legfényesebbeknek s — ez talán a legfontosabb — a legintimebbnek, legkedélyesebbnek. A Központi szálló éttermében gyülekezett a közönség. Ott volt a színpad s előtte nagy sugarú félkörökben foglaltak helyet a nézők. Izazi karneváli kép: a legtarkább össze-visszaság, szirpompás festmény tártul az ember szemé elő. Feszis uniformisok mellett lerongyolt apacsosztűmök, itt egy szépséges török dulcsászás lány, amott dróttostót kosztümből kandikál elő a legbájosabb leányarc. Napoleon mellett a honvédpóttartálos, akinek felekezetét az arcáról lehet leolvasni. Aztán grand tolettbe öltözött hölgyek, frakkos urak, itt egy szereplő, aki most lépett le a színpadról s az arca még ki van festve.

Fél kilenckor kezdett gyülekezni a publikum. Pár perc múlva már feszitelen beszélgetés, vidám kacagás töltötte be a termet s a széksorok megteltek. Az aradi társaság minden számottevő tagja ott volt s az előkelet közönség a legjobb hangulatban, kíváncsi várakozással nézett a színpadot eltakaró piros függönyökre.

A többi terem, melyek pazarul fel vannak díszítve, most még üresek. Az egyik szobát apacs tanyává változtatta át az ötletes aranzsman: Steiner János és Reicher László mérnökök műve. A nagyterem végén áll a perzsaszőnyegekkel, virágokkal dúsán dekorált paszgjósátor várva az éjféli utáni zajos életet, amikor majd Arad legszebb asszonyai, leányai fognak itt kiszolgálni. Bájos és erős dekoratív hatásokat kelte a mézeskalácsos sátor, szemkötött a játékabák bolitja. A terem végén titokzatosan áll az ismeretlen, de azért világhírű jósné sátra abban a biztos tudatban, hogy a jövőjükre kíváncsiak egész serege fogja itt meghallgatni a modern Sybillát.

Negyed tizután egynehány perccel megkezdődött a kabaré. Horovitz Gusztáv, az Aradi Közlöny munkatársa ötletes kunteránsszal vezette be az estélyt, elmondva keletkezésének történetét, célját s mindjárt leróta a ismerését Priegl Irén kónek, a Gyermekfelruházó egyesület elnökjének, aki minden idejét feláldozva határtalan kedvvel és bámulatos energiával rendezte, készítette elő a mai n gysikerű estélyt.

Csöppnyi, graciosus kis leánya zongoraszáma következett ezután. Salgó PiriKE játszott elő a Nászindulót s a közönség percekig tartó tapsal honoráta a kis művész nő invenciozus, pompás játékát. Kelemen József dr. felolvasása volt a második szám. Az ügyvéd ur 1960-ból pilantott vissza a balkáni háborura, melyet mint az Aradi Közlöny kiküldött haditudósítója élt végig. Az ötletes, kitűnő humoru felolvasást nagy érdeklődéssel hallgatta végig a publikum s a felolvasónak gyakran kellett várnia addig, míg a zajos derült ség elmúlt. A harcra induló aradiakról beszélt

főképp a szellemes felolvasó s szatirikus tolla Barabás Bélától Kovács Vincéig, Varjassy Lajostól Orosz L. Mátyásig minden közéleti nagyságot, hírest, vagy hírhedt aradit apesztroftált.

Petrán György műkedvelőt meghaladó művészi készsággel, kitűnő alakításban adta elő a Fuzsitus muzsikussal című monologot s többször kellett kimennie a függöny elé, hogy a tapsokat megköszönje. „Az ebéd” című páros jelenet következett ezután, amelyben Friedmann Irma bájosan, közretelntül, nagy hatást kelte adta a mindent-tűrő feleség szerepét. A közönség kitűnően mulatott a jeleneten s a szép műkedvelőt lelkesen megköszölte. Pártnere Zádor Jenő volt, az Aradi Közlöny munkatársa.

Nógrády Malvin, az aradi Nemzeti Színház tagja, már megjelenésével, pompás toalettjével is megnyerte a publikumot. A „Remek férj” című kuplét adta elő, majd a szünni nem akaró tapsokra a „Baba” című melodikus sanzont, végül Győzővel egy amerikai dög-kuplét énekelt és táncolt frenetikus tapsot aratva.

Ismét műkedvelő következett ezután: Lajtha József, aki kitűnően maszkirozva, nagyszerű jellemben adta elő „Mór a közönvéd” című kuplét. Minden mozdulata kacagást kelte s a tapsokra még egy kupléval volt kénytelen műsorát kiegészíteni.

Az utolsó szám „Az apacsok” című hangulatos, finom kis jelenetet, amelyet ez alkalomra Horovitz Gusztáv kártyáunk irt. Az apacsleányt és apacsiút Faskerri Mariska és Győző Alfréd megértéssel és nagy vervelet játszották s mindkettőjüket melegen ünnepelte a közönség. A kis szindarabot lapunk tárcarovatában közöljük.

A nagyterembe vonult át ezután a publikum, ahol pár perc múlva már javában folyt a jótékony vásár. Gyönyörű kosztümös fiatal leányok kínálgatták árucaikkait, a dulcsászát, mézeskalácsot, játékabát, léggömböt az uraknak, kiknek egy része szintén szűszerű kosztümben volt.

Az est egyik legfényesebben sikerült attrakciója volt az a kotillio, melyet éjjel egy órakor Görgey tüzéradnagy rendezett. A táncban 30 pár veit részt.

Ujból konstatalni kell, hogy az estély sikere oly nagy, impozáns volt, hogy emlékezetes fog maradni. Az aradi szegénygyermekeket felruházó egyesület jótékony alapját igen tekintélyes összeggel gyarapította a mulatság jövedelme s ez főleg Priegl Irénke elnöknek, Köpfi Kálmán főrendezőnek, s a lelkes rendezőségnek érdeme. A mulatságon számtalan előkeletőség volt ott. A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség a következőképp állította össze:

Baró Bobus Lajosné, dr. Priegl Istvánné, Priegl Irén, dr. Momák Döméné, Berceanyi Béláné, Solymosán Ilénné, Stauber Józsefné, Geiger Simonné, Geiger Hilda (Debrecen), Balla nővérek, Purgly Enilné, Abrai Lajosné, Tagányi Gusztávné, dr. Grósz Andorné, Herzig Örnagné, Fin a Lajosné, Löw Kálmánné, Sármezey Mici, dr. Török Ferenccé, Konkoly Thege Eleménné, Salgó Pálné, Jakobovics Dezsóné, Vértes Henrikné, Weininger Zsigmondné, Steiner Ferenccé, Laczay Endréné, Winkler Józsefné, Török Pálné, Török nővérek, Csukay Gyuláné, Csukay nővérek, Reicher Károlyné, Reicher Pepe, Jakabffy Rezsóné, Purgly Jánosné, Friedmann Ignácné, dr. Vajda Istvánné, Vajda Mariott, Steiner Mancsi, Kürt Józsefné, Freud Irma, Szudv Eleménné, Csáran Géváné, Csáran Titi, Kintzig Jánosné, Saldner Dezsóné, Seidner Sándorné, Erdős Dezsóné, Egry Guáné, dr. Szalay Károlyné, Pucher Annuska, dr. Löwinger Miksáné, dr. Barra Gyuláné, Barra Margit, Urbányi Béliáné, Urbányi Ilonka, öz. Vertán Lukácsné, Vertán nővérek, Issekutz Lászlóné, dr. Kapdebó Jánosé, dr. Köpfi Jánosné, Thomka Gyuláné, Bagy Mikike, Felner Lajosné, Schór Lajosné, Schór Gitta, Eses Géváné, Győző Alfrédné és még többen.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

Désy vádjai a miniszterelnök ellen.

— A kormány válasza. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 1.

Lukács László miniszterelnök, mint ismeretes, pört indított Désy Zoltán ellen, amiért Désy egyik beszédében, melyet az egyetemi ifjuság bankettjén a Saskörben mondott, úgy nyilatkozott, hogy a magyar miniszterelnök a „világ legnagyobb panamistája.”

A vizsgálóbíró január elején már megidézte kihallgatás végett Désyt, aki ekkor is azt hangoztatta, hogy állítását főtartja, kész bizonyítani is ezért kéri a főtárgyalás mielőbb való megtartását. Ennek a kérésnek a bíróság időközben eleget is tett s a tárgyalást február 16-ára tűzte ki. Désy Zoltán azonban értesülésünk szerint most már nem vár a tárgyalás napjára, hogy bizonyítékait a nyilvánosság elé vigye, hanem hamarosan egész terjedelmében közzéteszi azt az anyagot, melyet a miniszterelnök ellen gyűjtött s amellyel vádjait alátámasztani akarja.

Désy bizonyítékai arra irányulnak, hogy Lukács László miniszterelnök, a közérdek és az államkincstár rovására olyan fizetési szerződéseket kötött egyes bankokkal és pénzügyi érdekeltségekkel, amelyek végeredményben több mint négy millió koronával károsították a kincstár jövedelmeit. Ezt az összeget a miniszterelnök a munkapárt választási kasszájába gyűjtötte össze s a többség és a kormány kérésére fordította. Azok között a szerződések között, melyek révén a miniszterelnök a választási alapot összegyűjtötte, elsősorban szerepel a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal az állami sómonopólium-helyet dolgában kötött szerződés, amely Désy állítása szerint egymagában három milliót jövedelmezett. Désy állítólag idézni vagy közölni tudja ennek a titkos szerződésnek szövegét is, ezen kívül a bank igazgatóságának egyes tagjaival is bizonyítani tudja a szerződésnek ilyen feltételekkel történt megkötését. A litólag részletes és hivatalos adatokat gyűjtötte Désy ezen kívül arról is, hogy az egyes főispánoknak és munkapárti főembereknek a miniszterelnökség választási osztálya mennyi pénzt utaltványozott és mennyit küldött el posta útján. A sómonopólium ügyén kívül az Általános Beszerzési Vállalattal s egyik tengerhajós részvénytársasággal kötött szerződés is úgy jött létre Désy szerint, hogy ezek a vállalatok a koncesszió értékét több százezer korona felülfizetéssel váltották meg, ezt a felülfizetést aztán a kormány, illetve a miniszterelnök ugyancsak a választás céljaira fordította.

Tegnapelőtt bizalmas tanácskozás volt Andrassy Gyula gróf palotájában, amelyen Andrassy Gyula gróf, Károlyi Imre gróf, Károlyi Mihály gróf és Pallavicini György őrgrof vett részt, akikkel Désy megismertette vádjait és bizonyítékait. Károlyi Imre gróf és Pallavicini György őrgrof különben, mint a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósági tagjai tanuként is szerepelni fognak a február 16-ai főtárgyaláson.

A kormány különben felhivatalosan megcáfolja Désy Zoltánnak a sajtóban közzétett állítólagos bizonyítékait. A hosszú cáfolat pontról pontra foglalkozik Désy támadásával s cáfolhatatlan bizonyítékokkal dönti meg Désynek minden állítását. Mint ismeretes, Désy a büntető törvényszék elnökehez intézte beadványában többek között azt is állítja, hogy a kormány a munkapárti képviselők választási céljaira pénzt küldött a főispánoknak. Erre a nevetségesen abszurd vádaskodásra vonatkozólag a *Bud. Tud.* kérdést intézett illetékes helyre, ahol kijelentették, hogy ennek az állításnak feltétele a legnagyobb oktalanság, s melyet csak beteges fantázia szülhet. Az állítólagos bizonyításnak a kísérlete a legnagyobb felsüléssel fog végződni.

Budapestről jelentik: Désy Zoltánnak ma közzétett ugynevezett nyilatkozata bizonyítékairól komoly politikai körökben az a vélemény, hogy ezeket a kávéházi pletykák színvonalán álló állítólagos bizonyítékokat egyáltalán nem lehet komolyan venni. — Érezhette ezt egyébként Désy is, mert az estilapokban megjelent közlések azzal a sokat sejtető, de valószínűleg szintén semmitmondó kijelentéssel végződnek, hogy Désynek még egyéb bizonyítékai is vannak. Désy nyilván a legnagyobb súlyt arra az állítására helyezi, hogy a Magyar Bank milliókat fizetett volna a nemzeti munkapárt pénztárába a sószereződés meghosszabbításáért. Erre néz-

ve azonban már közzétett báró Pongrácz Vince pénzügyminiszteriumi miniszteri tanácsos kijelentése, melyszerint ez az állítás közönséges hazugság. A miniszteri tanácsos kijelenti, hogy a szerződés körüli teendők elvégzése az ő hatáskörébe tartozik, neki tudnia kell, hogy a szerződés kötése miképpen történt, teljes illetékességgel állíthatja tehát, hogy a bank egyáltalán semmit sem fizetett. Hozzáteszi a miniszteri tanácsos, hogy nem is hiszi, hogy olyan bolond bank akadána, amelyik az 1910. június 2-án lezajlott választásokra 3 milliót fizetne egy olyan szerződésért, amelyik 1910. szeptember 2-án kötött. Aki ismeri a pénzintézetek óvatosságát, bizonyosan igazat ad Pongrácz bárónak. Ha Désy a bíróság elé hasonló pletykákkal áll, akkor ügye valóban kétségbeesetten fog alakulni reá nézve.

Sarlot Domokos nyugdíj kérvénye.

(Az aradi főkapitány távozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Sarlot Domokos, Aradváros nagynevű és kiváló főkapitánya negyven esztendei becsületos, kifogástalan közszolgálat után nyugalomba vágyik. Holnap délelőtt nyújtja át Varjassy Lajos polgármesternek nyugdíj kérvényét azzal a kérelemmel, hogy azt juttassa el a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé. A törvényhatósági bizottság biztonnyal őszinte sajnálkozással válik meg a vezető állásban levő érdemes főtisztviselőtől, aki annyi esztendő nagy munkája után pihenésre is gondol.

A nyugalomba készülő főkapitány már megírta kérvényét, amelyben nemcsak nyugalmazását kéri, hanem meg is indokolja elhatározását és nemes, őszinte egyszerűséggel reá mutat negyven esztendő szolgálatára és eredményeire. Sarlot Domokos — mint nyugdíj kérvényében elmondja — 1875-ben lépett Arad város szolgálatába, tehát a millenáris esztendő beszámításával negyven esztendő szolgálati időre tekinthet vissza. A negyven évi szolgálat után nyugalomba vonulva természetesen és a törvény értelmében teljes fizetése összegében kéri nyugdíját február elsejétől megállapítani. Kijelenti, hogy elhatározásának okait ne keressék elkedvetlenedésben, kifáradásban, mert kész volna ma és ezután is változatlan lelkesedéssel és buzgalommal szolgálni szeretett városának közönségét. Egészségi állapota azonban nem engedi meg, hogy ezt a munkakövetést valóban kielégítse.

Három évtized előtt, 1885-ben a város szolgálatában szerezte ezt a fájdalmas betegséget. Aradot nagy árvízveszedelem fenyegette abban az esztendőben és a veszély elleni harcban, az áradással, hideggel, faggal folytatott küzdelemben kapta súlyos baját a főkapitány. Az esztendő hosszú során át, amint betegsége elhatalmasodott, minden elgondolható utját módját a gyógyulásnak kipróbálta. Megkísérelt mindenféle gyógymódot; tanácsot kért híres neves orvosoktól, specialistáktól; mindent elkövetett, hogy zavartalanul, ép egészséggel állhasson nehéz és felelősségteljes pozíciójában, ahol mindenkor az a gondolat vezette munkáját, hogy ennél többet, ennél jobban szolgálhassa a város közönségét.

Ez vezérli mostani elhatározásában is, amikor betegsége, nem javuló egészségi állapota a közérdekben visszavonulásra kényszeríti, mert úgy érzi, hogy betegeskedve csak nehézségekkel tudja ellátni hivatalát. Amikor ezzel a tudattal és elhatározással nyugdíjazását kéri, azt a kérelmet is kifejezésre juttatja, hogy negyven esztendő szolgálatát, munkásságát honorálja most a város közönsége azzal, hogy ezt az utolsó kérését: a nyugdíjazás irántit teljesíti.

Sarlot Domokos főkapitány nyugdíjazási kérelmét Arad város törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésében fogja tárgyalni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kovács Marcel előadása. Kovács Marcel temesvári kir. ítélőtáblai bírónak, volt aradi törvényszéki bírónak *A polgári perrendtartás magyarázata* című negyszabású művének második befejező kötete most hagyta el a sajtót. Az első kötet megjelenésének alkalmával részletesen megemlékeztünk erről a műről, mely a modern magyar perjognak, melyet az 1911. évi I. törvény-cikk alkotott meg, legkimerítőbb és leghasználhatóbb kommentárját képezi. A második kötet a bírói határozatokról szóló fejezettel kezdődik s végig tárgyalja az egész törvényt, praktikus összehasonlítva a régi eljárás szerinti állapotot, az új eljárással minden törvényszakasznál behatóan tárgyalván a megfelelő belső és külföldi judikatúrát. A törvény után az életbeléptetési törvény van tárgyalva megfelelő tömör kommentárral s a kötet végén gondosan kidolgozott betűrendes tárgymutató teszi könnyűvé a könyvben való keresést. Végül még igen praktikus táblázatban mutatja ki a szerző az új törvény egyes szakaszainak az eddigi törvénykezési szabályokkal való összefüggését. A mű igen szerencsésen egyeztetett össze az elméleti buvárkodásnak eredményét, a gyakorlati élet szükségleteivel s ezért igazán becses forrásmunkáját fogja képezni úgy az elméletekkel foglalkozó jogtudásnak, mint a gyakorlati élet embeireinek, az ügyvédnek és bírónak egyaránt. A nagy perjogi reform, melynek életbeléptetése 1914. évi szeptember elsején következik be, Kovács Marcel könyve által hathatós előkészítést nyer s a könyv bizonyára igen kedvelt forrás munkája lesz mind azoknak, kik élethivatásuknál a gyakorlati jognak alkalmazásával foglalkoznak, de azoknak is, kik a magyar jogtudományt elméleti alapon művelik. A két kötet együttesen mintegy ezer oldalra terjed s külső kiállítása is méltó a mű belső értékéhez. Spectator.

§ Itélet a Herman-Gutzjahr pörben. Ma tárgyalta az aradi királyi törvényszék azt a keresetet, melyet Herman Gyula utódörökösei, Gutzjahr Mihály és társai indítottak Herman Gyula ellen. Herman ugyanis a feleségével kötött szerződés folytán haszonélvezője maradt feleségének halála után közös vagyonuknak s csak az ő halála után száll át a vagyon Gutzjahrékre és a többi utódörökösekre. A vagyonban vannak ingatlanok is, melyeket Herman az utóbbi időben jelzálogköcsönökkel mintegy négyszázezer korona erejéig megterhelte. Minthogy az öreg Herman Gyula tetemes készpénzvagyonnal is rendelkezik és takarékos életmódja következtében semmi szüksége sincs rá, hogy ingatlanait így megterhelje, a Gutzjahr örökösek ebben saját érdekeik megrövidítését látták, mert a jelzálogterhek az ingatlanok értékét kisebbítik. Ezért pörrel támadták meg az ingatlanok megterhelését, illetve követelték a fennálló jelzálogterhek törlését. Az érdekes keresetet ma tárgyalta az aradi törvényszék s Pópa György dr. referálása után a Gutzjahr-örököseket keresetükkel elutasította, egyben az összes felmerült költségekben elmarasztalta.

§ Barát Armin sajtópör. Budapestről jelentik: Barát Armin miniszteri osztálytanácsos, a sajtóiroda főnöke tudvalevőleg sajtópört indított Fehéri Ármánd hírlapíró ellen, azokért a támadásokért, amelyekben a Pesti Hírlap hasábjain részesítette őt a Pallós-ügyből kifolyólag. A királyi ügyesség a miniszterelnökség felhatalmazására megindította már az eljárást Fehéri ellen. Takács Aurél vizsgálóbíró kihallgatta Fehérit, aki előadta bizonyítékait. A cikknek azon részére vonatkozó bizonyítékokat, aho Fehéri előadja, hogy Barát és Pallós a legszorosabb barátságban voltak egymással s hogy Barát igen sokszor fel is kereste Pallóst, Fehéri egyelőre még nem terjesztette be, hanem a bíróság közvetlenül a főtárgyalás előtt fogja tanukkal igazolni idevonatkozó állításait, ha ugyan tudja.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.**Heti műsor:**

Vasárnap: Délután: *Bál az udvarnál*, operette. Este: *Tatárjárás*, operette.

Hétfő: *Tatárjárás*, operette.

Kedd: Délután: *Hamupipóka, vagy az aranycipő meséje*, mesejáték. Este: *Éva*, operette. (15-ik előadás.)

Szerda: *A farkas*, vígjáték. (10-ik előadás.)

Csütörtök: *Az árny*, dráma 2 felvonásban, írta Lengyel Menyhért, ezt követi a „*Lányom*” vígjáték 2 felvonásban, írta Pásztor Árpád. Bemutató előadás.

Péntek: *Az árny*, dráma, ezt követi a „*Lányom*” vígjáték. (Másodszer.)

Szombat: *A haza*, Sardou világhírű tragédiája.

Vasárnap: Este: *Gül-Baba* operette. (Új bemutatással.)

* **Harcok a grófné-primadonna körül.** Kassáról jelentik: Az itteni színházi élet egyébként zajtalan menetébe néhány nap óta harcias epizódok szövődtek. A háborúság gróf Csákyné Barna Mancsi, a színház szubrettje körül támadt, akit Eperjesről szerződötött a társulathoz Komjáthy János igazgató. Az énekesnő a második hónapban szereposztásokkal kapcsolatban mellőzöttnek érezte magát s e hónap közepén szerződésének a felbontását kérte. Az igazgató készséggel teljesítette ezt a kívánságot, de ezzel még nem volt rendben a dolog. A kassai újságírók egy része az eset miatt következetesen támadta az igazgatót, s Köves Illés, az *Uránia* című hetilap szerkesztője, legutóbb nyílt levél formájában szószegéssel vádolta Komjáthyt, sajtópört követelve maga ellen. Komjáthy igazgató most már kilépett a passzivitásból s újságnyelközetben bejelentette, hogy a sajtópört megindította. Most jött az újabb fordulat. A szerkesztő ezt a nyilatkozatot egy passzusa miatt magára nézve sértőnek találta s ezért Komjáthyt provokálta.

* **A színházi függöny hirdetési bérlete** 1914. január 1-én lejár; a tanács utasította a gazdasági szék, hogy nyilvános árlejtésen gondoskodik a bérbeadásról. — Arad város tanácsa megvásárolta Rózsa Gézáttól az önműködő készülékkel felszerelt színházi függönyt 1200 koronáért és a vételárból 700 koronát kiutaltványozott, 500 koronát pedig a jövő évben fizeti ki. Fedezetül azt a 3000 koronát jelelte meg, amelyet Hoffmann Sándor bérletének átruházása fejében Szántó Mór és Társai fizetnek a városnak.

* **Magyar lap Berlinben.** „Berliner Magyar Revü” címen új lap indul meg március 1-én Brásay Emil, lapunk ismert és kitűnő levelezője szerkesztésében. A lap elsősorban a német fővárosban élő nagyszámú magyarok ügyét kívánja szolgálni, de pontos és objektív kalauz lesz — angol és francia mintára — Berlinbe ránduló magyarjainknak, akik tanulási és szórakozási szempontból keresik fel a német fővárost. A Berliner Magyar Revü szerkesztősége és kiadóhivatala Berlin W. 30, Motz Str. 76 alatt van.

* **A Szalay, Dr. Mezey- és Zay féle akad. elők. zeneiskola** február 15-én este 8 órakor a Fehér Kereszt nagytermében tartandó nagyhangversenye és táncmulatsága — tekintve az intézet kiváló szakavatottságát és igen nagy népszerűségét — óriási érdeklődéssel találkozott a közönség legszélesebb rétegeiben. Jegyek 3, 2 és 1 koronáért íj. Klein Mór könyvkereskedésében és az intézet igazgatójánál (Andrássy ut 8.) már kaphatók. Legközelebb a műsor — a mely felette nivós és változatos lesz — közzé fog tételni.

* **A színigazgató közlései.** Vasárnapi előadások. Vasárnap délután Ziellerer bájos operetteje, a *Bál az udvarnál* kerül színre a főbb szerepekben Rontay, Diósi, Négrádi, Bankóné, Balázs, Győző, Huszár, Polgár lépnek fel. Este érdekes repris lesz. Bakony—Kálmán világhíres operetteje, a *Tatárjárás*, amely nemcsak a kontinensen, de Amerikában is nagy és jelentős sikereket aratott, kerül színre teljesen új bemutatással az aradi színházban. A főbb szerepeket Kállay, Heppesené, Diósi, Balázs, Várnay, Győző, Delli,

Hajdutska, Herold játsszák. A *Tatárjárás* hétfőn este megismétli a társulat. — *Kedden, utolsó farsang napján* két előadás lesz az aradi színházban; délután nagy farsangi előadás lesz, mérsékelt helyekkel; a *Hamupipóka* énekes, táncos tündérbobóság kerül színre fényes kiállításal. — Este az *Éva* első jubileuma lesz, tizenötödször kerül színre Lehár operetteje, a címszerepet ezuttal Diósi játssza. — Szerda Molnár diadalmas vígjátékának, a *Farkasnak* lesz tizedik előadása. — *Az árny — A lányom.* Csütörtökön komoly, művészi jelentőségű, irodalmi estje lesz a színházban; két rövidebb lélekzetű darab kerül egy estén színre: mind a két darab a maga nemében valóságos remekmű, amely nemcsak a közönség tetszését fogja a legteljesebb mértékben megnyerni, de irodalmi szempontból is a legteljesebb dicsőretet érdemli ki. Az első darab *Lengyel Menyhértnek*, a kiváló drámaírónak egyik legsikerültebb alkotása: *Az árny* a cine a színjátéknak. Az árny egy színész tragédiáját tárja szemünk elé, egy színészét, aki titkolt, viszonzatlan szerelem miatt lezúlik s amikor 20 év múlva megjelenik előtte a rég imádott ideál, a szerencsétlen színész nyílt színpadon, előadás közben megőrül. Ez a megrendítően érdekes, lélektanilag is nagyszerű tragédia foglaltatik az *Árnyban*, amely beállításában is új és nagyszerű. — A *Lányom* Pásztor Árpád kétfelvonásos vígjátéka. A hájas kis darab a múlt század első idejében játszik s az egész vígjáték Biedermayer hangulat ömlik át. Két tudós professzornak szerelmi történetét adja elő Pásztornak ez a kedves hangulatu, finom vígjátéka. A két darab vezetőszerzeit Várnay és Novák írta játsszák.

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönzőintézetében, Aradon.**

A színészno kedvese.

(Pikáns botrányok a szegedi színügyi bizottságban. — Lemondtak a bizottság tagjai.)

Távlati tudósítás.

Szeged, február 1.

Jelentettük ma, hogy Szeged város közgyűlése kimondta tegnap, hogy a színházat bérbeadja és nem hosszabbítja meg a mostani színigazgatónak, Almásy Endrének bérletét. A tegnapi közgyűlésen Gerle Imre dr. ügyvéd azzal a váddal illette a színügyi bizottság egyes tagjait, hogy azért támadják a színigazgatót, mert a bizottság egyik másik tagjának barátóját nem foglalkoztatja, nem ad jó szerepeket.

A színügyi bizottság e támadás miatt ma rendkívüli ülést tartott, amelyen a bizottság minden tagja lemondott állásáról.

Az ülésnek izgalmas és pikáns lefolyása volt. Wimmer Fülöp kenderlyári igazgató, akit elsősorban ért a vád, ezt mondta a mai ülésen.

— Én a bizottságban sohase tettem szóvá személyes dolgot. Én nem exponáltam magam senkiért. Akkor sem beszéltem én itt és nem vezegedtem *Fodor Ellánt, aki barátom volt...* Sőt: én akkor egy kis újságcikket írtam, néhány sort arról, hogy a színügyi bizottságba nem volna szabad személyes dolgokat beles vinni, mert igenis, ismétlem: én soha sem gyakoroltam itt személyes befolyást egy színészno érdekében sem! ... És én miattam itt nem történtek pikantériák, mint azt Gerle ur állítja, aki elégtétellel tartozik ezért a kijelentésért. (Hevesen, túlhangoosan, tiltakozón gesztikulálva) Mondhatják, beszélhetik, tárgyalhatják az én liezőnomot! A bizottság hírneve nem azért szállott alá a közönség előtt, mert nekem liezőnom volt, hanem két másik miatt. Az első ok az volt, hogy több ülésünkről kizártuk a sajtó képviselőit s é en ezért az újságokban nem épen rokonszenvesen emlíkeztek meg bizottságunkról. Mert kizártuk a sajtót: megírták rólunk, hogy *suttymban dolgozunk*. A közönség tehát sok rosszra gondolhatott.

Balassa Armin dr.: Hiszen épen én írt, vagy íratott az újságjában akkoriban a bizottság ellen, illetőleg Almásy direktor ellen! Tehát ön kormányozza a sajtó egy részét.

Wimmer Fülöp: Nem úgy volt! ... A második és még nagyobb oka a közönség velünk szemben való ellenszenvének az a *puccs*, amit a bizottság nem régebben elkövetett, mikor bárom

évre meghosszabbította az Almásy szerződését... Akkor az elnök ur apróra összehívta a bizottságot, reggel küldte szét a meghívókat s délután már itt volt a bizottság, hogy hirtelenében, készenültenül döntsön egy nagyon fontos ügyben... Ez puccs volt s épen Balassa dr. dolgozott az ülésen Almásy mellett. Talán önérdékből, talán neki is van liezőnja...

Balassa Armin dr. (fölugrik, fölhevülten, nagyon izgatottan Wimmer mellé lép s erőlyesen, rendreusított kiáltással mondja): Ezt meri mondani?! Ezt ne merje mondani az ur!

Wimmer Fülöp (szintén izgatottan, dühösen): Hát ön mondhatja rám?! Én is mondhatom! Mondom!...

Balassa dr.: de ne mondja!...

Gal Endre elők (föáll, erőlyesen csönget s hangosan kiált): Csendet kérek! Felszólítom, figyelmeztetem Wimmer urat, hogy ne személyeskedjek! Ezt nem engedem!

Wimmer Fülöp (nyugalmat szívelve): Gerle ur nyulatozozék, jelentse ki, hogy csak azt az egy esetet tudja...

Gerle Imre dr.: Tudok én mást is!

Wimmer Fülöp: Ki vele! Tessék nyilatkozni. Jelentse ki Gerle ur, hogy más esetet nem tud, ami diskreditálna a bizottságot. Jelentse ki s ez legyen az elégtételünk...

Ujj József dr.: Tény, hogy itt előfordultak és szóbakerültek személyi ügyek, de azért a bizottság ellen vádat emelni nem lehet. Ezt nem engedhetjük.

Balassa Armin dr. (lecsillapulva ismét a helyére áll): Bocsnatot kérek az igen tisztelt bizottságtól előbbi felhevülésemért, amit Wimmer provokált, mitor itt megsértett... Ó maga beismerete, hogy liezőnja volt, erőszakoskodva előhozakodik...

Wimmer Fülöp (közbevág): Igen, beismerem! Önálló, független ember vagyok! Lehet liezőnom, tehetem! Senkiinek semmi köze hozzám! Lehet akár hatvannyolc liezőnom is! Morálprédikációkat pedig nem kérek!...

Balassa Armin dr. (nem hallgatva Wimmerre): Éveken át jogtanácsosa voltam a színháznak, ismertem minden színészt és színésznőt, nemcsak Szegeden, de az egész országban... De én nem exponáltam magam egy színészért vagy színésznőért soha sem! Pedig lehetett rá alkalma bõven. Lápponnak irányítója lehettem volna, tetszésem szerint és soha nem befolyásoltam senki érdekében a kritika íróimat. Engem nem lehet vádolni, hogy itt nem önzetlenül dolgoztam!

Közbekiáltások: Halljuk Gerlét! Magyarázza meg vádját!

Gerle Imre dr.: Aki sértve érzi magát, akit érintett az én kijelentésem: az szóljon. Annak felelek.

Balassa Armin dr.: Kérem, bárki azt is gondolhatja, hogy az én szeretőm volt Iksz kisasszony, vagy Ypszilon kisasszony...

Wimmer Fülöp: Ugy van! Mindnyájunkról gondolhatják!

Gerle Imre dr.: Én jogász is vagyok, tudom, hogy meddig mehetek az ilyen nőügyekben... Am, ha Wimmer ur olyan nagyon kívánja, mondok én még valamit. (Halljuk! Ez már érdekes lesz!) Amikor Wimmer ur még Almásy eilenes állásponton volt és agítált Almásy ellen, akkor a direktor elutazott Temesvárra s ezt mondta *Fodor Ellának*: Én szerződöttem, de te meg aztán dolgozd meg Wimmer! ... Ezt az esetet maga Wimmer is elmondta akkoriban egyeseknek s magam is meggyöződtem, hogy így volt, mert jártam Temesváron... Ez egyébként, tisztelt bizottság, kijelentem, hogy ha viszonyom volna egy szegedi művésznõvel, kilépnék a szegedi színügyi bizottságból. Mert a szerelmi érzelmek beleavatkoznak az ember korrekte közéleti működésébe az ilyen esetekben. Ez így van!... Egyébként Wimmer ur tegnap többek föléhallatára kijelentette, hogy *füttyül a közvéleményre*. Hát ö füttyülhet, de én nem füttyülök s meg vagyok gyöződve, hogy a tisztelt bizottság minden tagja egyetért ebben én velem. Mert hiszen mi épen a közönség érdekéért vagyunk itt s avarjuk, hogy a közönség becsüljön bennünket s elismerje munkánk komolyságát!

Wimmer Fülöp védekezni próbál, de már nem hallgat senki. Gerle dr. beszédének hatása alatt föállanak a bizottság tagjai s arról beszélnek egymás között, hogy ezek után le kell mondanók.

HIREK.

Bing Vilmos nyolcvan éves.

Élitt köztünk egy aggasztán, a patriárhák korán k csendes derűjével, nyolc évtizednek hosszú útján mindig távol a hangos lármától, vásári zajától és mégis mindenki által tisztelve, mindenki által becsülve jutott el nyolcvanadik születésnapjának ugyancsak csendes ünnepéhez. *Bing Vilmos*, az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósági, a város törvényhatóság bizottsági tagja, a legzűkebb családi körben holnap ünnepi boldog életének ezt a nevezetes évfordulóját. A régi, már csak díszpéldányaiban ismert aradi polgároknak és kereskedőnek majdnem utolsója ő, aki ma is sokat tart a régi tradíciókra, melyeket elhozott magával ehhez a határkőhöz. Nem törekedett másra, mint hogy *becsületesen* éljen és *becsületesen* állja meg a helyét mindenhol és mindenkor. Egy igen nagy, országrészre kiterjedt kereskedői vállalkozás élén állott félszázadnál hosszabb ideig, elnöke volt az aradi zsidó hitközségnek, igen tevékeny részt vesz egyik legkitűnőbb aradi pénzügyi vezetői körében, rendkívül sok társadalmi egyesületnek oszlopos tagja és mindenki a legmélyebb tisztelettel tekint ennek az aradi előkelő patricius családnak szeniorjára. Ezt az általános megbecsülést puritán jellemének, törhetetlen szorgalmának, jellegzetes pontosságának és mindig pedánságig következetes szilárd korrektségének köszöni. A széles látókörű, sokat utazott, még többet olvasott és még most is olvasó nagy műveltségű, meleg szívű polgártársat üdvözlétükköl igen sokan keresik fel a mai ünnepnapján, melyet azonban ő családjával szűk körben tölt el. Mindenki csak szeretettel gondol erre a tiszteletreméltó aggasztánra, aki nek nincs és nem is lehet más, csak jó barátja. Nemes és humánus gondolkodására világot vet az a ritka tény, hogy sok évtizedes kereskedői működése alatt *sohasem volt pöre*. Ha jótékonyág gyakorlásáról volt szó, a segítők között ez első helyeken állott *Bing Vilmos*, anélkül, hogy a föl-tünést kereste volna.

— **A honvédség főparancsnoka.** *Bécsből* jelentik: A magyar honvédség főparancsnoki állásában a legközelebbi időben személyi változás fog bekövetkezni, amennyiben Kobucsár báró, tábornok, a jelenlegi főparancsnok, valamint Ruprecht helyettes főparancsnok is megválnak állásától. *A honvédség főparancsnoka Kolozsváry lovasvági tábornok*, volt honvédelmi miniszter lesz, a helyettes főparancsnoki állásra pedig *Rohr lovasvági tábornok* van kiszemelve.

— **Prohászka püspök Aradon.** Arad város katolikus közönségének bizonyára rendkívül kedves és örvendetes hírt mondanak akkor, midőn hiteles forrásból jelentjük, hogy Szekesfehervár tudós püspöke, *Prohászka Ottokár* még e hó folyamán Aradra jön, hogy itt, miként a múlt években, az intelligens közönség részére négy-öt napra terjedő lelkigyakorlatot tartson. A püspök, ki *Lakatos Ottó dr.* rendfőnök meghívására a legnagyobb készséggel és az aradi közönség iránt igazi önzetlen szeretettel vállalkozott ezuttal is erre a nagy fáradságot igénylő apostoli munkára, valószínűleg 19-én érkezik meg s még aznap megkezdik a lelkigyakorlatokat külön a nők és külön a férfiak számára. A meghívókat e lelkigyakorlatokra a plébánia-hivatal már a legközelebbi napokban ki fogja bocsátani.

— **Eitel Frigyes utja.** *Temesvárról* jelentik: Eitel Frigyes német trónörökös ma délután ide érkezett. A német trónörökös Orsován keresztül folytatja útját Bukarest felé, ahol Károly román királyt fogja meglátogatni.

— **Barth Lajosról az amerikai lapok.** Írtunk már róla, hogy *Bartha Lajos*, volt aradi iparos érdekes könyvével, *A világgal* Amerikában van. Egy newyorki lap újabbán ezt írja a nagyszabású Barthról: Barth évekkal ezelőtt arra a gondolatra jutott, hogy összegyűjti a jelenkor legnagyobb és leghíresebb embereinek kéziratait egy nagy könyvbe s eddig már annyi nagy ur és nagy ember írta be a nevét az ő könyvébe, hogy maga *J. P. Morgan* 300.000 dollárt ajánlott állítólag neki a könyvért, de Barth hallani sem akar élete nagy művének eladásáról. Most Amerikában van s newyorki lakásáról rándul ki az új világ koronázatlan fejedelmeihez, hogy megnyerje ezeket is, miután Európának megszólva minden koronás fejedelme beírta már a nevét sajátkezűleg valami többé-kevésbé szellemes mondással a Barth könyvébe. Amikor Barth Lajos pár hét előtt Newyorkba érkezett, hatalmas kéziratgyűjteményében mindössze a Morgan és a Roosevelt aláírása volt meg az amerikai nagyságoké közül, de ma már benne van a könyvben *Andrew Carnegie* is, de nincs még benne *John D. Rockefeller*, akihez tudvalevőleg aránytalanul nehezebb bejutni, mint bármelyik európai uralkodóhoz. Az uralkodók aláírásai közt ott van *I. Ferenc József*, aki kedvenc mottóját írta a neve fölé: *Viribus unitis*. Egyesült erővel, *Ferenc Ferdinánd* trónörökös is fogadta Barth urat annak idején s maga elé tette a nagy kéziratot könyvet, sok érdeklődéssel lapozgatott benne, de egyetlen megjegyzést sem tett egy aláírásra sem, amikor ahhoz az oldalhoz ért, ahol *Ferenc József* aláírása tündökölt, önkéntelenül ennyit szólt: ah! mit látok!? Aztán Barthhoz fordult s azt kérdezte, hogy ugy-e bár osztrák?

— Nem fenséges uram, magyar vagyok, — felelt Barth.

Ferenc Ferdinánd még pár pillanatig lapozgatott a világ legérdekesebb kéziratgyűjteményében, aztán csak annyit jegyzett meg, hogy nem érdekli őt a dolog és — *nem írta be a nevét* abba a könyvbe, ahová beírta *Ferenc József*, a német császár, olasz, spanyol, angol király stb., stb. Barth igen érdekes lapnak tekinti könyvében azt az oldalt, amelyen a *Dreyfuss* kapitány aláírása olvasható. *Dreyfuss* komoran nézte végig az érdekes aláírásokat, aztán azt írta a neve fölé, hogy az embert mindig az igazság vezesse útjain. A könyvbe elsőnek a római pápa írta be a nevét, ami már csak azért is érdekes, mert Barth zsidó származású ember. A könyvet Barth nem akarja eladni, hanem sokszorosítani akarja s valószínűleg pénzt fog ilyen úton is csinálni eredeti ötletével.

— **A vértanu hamvai.** Megirtuk, hogy Zombor városa *Schweidel József* vértanu tábornok földi maradványait el akarja vinni Aradról s erre engedélyt kért a várostól. *Varjassy Árpád* királyi tanácsos tiltakozását is ismertették és most Zombor értesült erről és újabb megkeresést indított a tanácshoz, kérését megismételve. A tanács nem adott választ, hanem úgy határozott, hogy *Varjassy Árpád* előterjesztését a közgyűlésbe viszi és a törvényhatósági bizottság döntésére bizza az ügyet.

— **A kigunyolt Prochaska.** A csehországi Égerből jelentik: Jótékony célú ünnepélyt akartak holnap a városban rendezni s a műsorban volt egy németjáték, melyben *Prochaska* konzul is szerepelt. A kerületi kapitány azonban *Prochaska* konzul szerepét törölte azzal a megokolással, hogy nem illendő dolog, egy állami szolgálatban levő személyiséget, ki a külügyi politikában is jelentős szerepet játszik, ily módon kigunyolni.

— **Neheztel a trónörökös.** *Bécsből* jelentik: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös az osztrák ezüst kereszttel társaság védnöki állásáról lemondott. A társaság a viszáterő tartalékos katonákat akarta segélyezni s evégből mozgósíthatat is alapított. Kiderült, hogy a mozgósíthat alapítása körül több szabálytalanság történt s ez késztette a trónörökösöt arra, hogy a védnökségről lemondjon.

— **Hogyan sikkaszthat a jegyző?** Napokon át írtunk róla, hogy *Barna Elemér* simonyifalvai községi jegyző több ezer koronát elsikkasztott s azután öngyilkosságot követett el. Azt is megirtuk, hogy *Barna Elemér* „árwapénzeket“ sikkasztott el. Ebből sokan arra következtettek, hogy *Barna* visszaélései következtében az árwapénztár fog károsodni. Ez azonban tévedés. Ugyanis teljesen megbízható helyről értesültünk, hogy az árvak hivatalos pénzéből egyetlen fillér se hiányzik. *Barna Elemérnek* *magánosok* adtak át több száz koronát, amelyeket ő saját céljaira fordított. Az így elsikkasztott pénzek összege éveken át sok ezer koronát tett ki. Ezek azonban nem hivatalos összegek. Az árwapénzek hivatalos jellege akkor kezdődik, amikor azok befolytak az árwapénztárba. Ha itten történnék visszaélés, akkor már hivatalos jellegű sikkasztás lenne. Amde *Barna Elemér* ama jóhiszemű egyéneket károsította meg, akik azért adták át neki pénzüket, hogy azokat beszovaltassa az Aradon levő árwapénztárba. A falusi közönségnek megvan az a rossz szokása, hogy saját fáradságának megkimé- lése céljából a jegyzőre biz olyan pénze- ket, amelyek befizetéséhez hivatalosan a jegyzőnek semmi köze. A jegyzőnek például az árwapénzek hivatali kezelése nem tartozik kötelességei közé. Ha valaki több száz, vagy ezer koronát átad neki azzal a kéréssel, hogy azt a jegyző fizesse be az árvaszéknel, akkor ez esetben a jegyzőt *privát szivességre* kéri föl. Az illető aztán önmagát okolja, ha ez a pénz a jegyző kezén eltűnik. Leghelyesebb tehát, ha a nagy elfoglaltságu jegyzőre nem bízunk idegen pénzeket, mert az sok teendője közben esetleg elfelejti a pénzt rendeltetési helyére juttatni.

— **A katonasághoz behívott tisztviselők fizetése.** A rendkívüli katonai szolgálatra behívott városi tisztviselők és rendőrök fizetésének kiutalványozásával ma tartott ülésében foglalkozott a tanács. A számvevőség álláspontját ismertették és ez az, hogy tekintettel a fizetési szabályzatra, amely csak póttartalékosokról gondoskodik, a behívottak illetményei nem utalványozhatók. A tanács eltekintett ettől és kimondotta, hogy március elsejéig a *maga felelősségére a behívottak összes járandóságait kifizeti*, minthogy azonban a külpolitikai helyzet bizonytalansága szükségessé teszi azt, hogy az említett időpon- tul szolgáló, vagy behívandó városi alkalmazottak sorsát is biztosítsa a város, előterjesztést tesz a közgyűlésnek és kéri, hogy a kivételes katonai szolgálatot teljesítő hivatalnokok fizetésének kiutalványozására a tanácsot hatalmazza fel.

— **Az elekki új plébános.** *Kramp János dr.*-nak kanonokká történt kinevezése következtében megüresedett plébánosi állást a csanádi püspök *Wenckheim Dénes* gróf kegyurral egyetértően kinevezte *Csepregi József dr.*-t, aki eddig a püspöki aulában, mint szertartó működött.

— **Nem lesznek nagygyakorlatok.** *Bécsből* jelentik: Az idén nem lesznek nagy hadgyakorlatok, mert a tartalékosok nagy részét a külpolitikai bonyodalmak miatt úgy is behívták, a tábori szolgálat pedig legalább is van olyan inaktív, mint egy hadgyakorlat. Az a körülmény is nagyban befolyásolja ezt, hogy az eddigi katonai intézkedések is már óriási összegeket emésztettek fel.

— **Eltávolított Máriakép.** *Pétervárról* jelentik: Az egyházi hatóság parancsára az osztrák határ közelében lakó tocsajevi kolostorban levő híres *Maria* képet eltávolították és Sztomirba vitték.

— **Halálozások.** Egész Erdélyben ismert és méltán becsült dévai orvos hunyt el ma váratlanul. Balogh Pál dr. Hunyadmegye főorvosa, a hunyadmegyei előkelő társaságok páratlan népszerűségű tagja halt meg 66 éves korában. Negyven esztendőig állott a vármegye szolgálatában és most nyugalomba akart vonulni. Négy évtizeddel ezelőtt mint egészen fiatal magánorvos került Dévára és az akkori főispánnak rokonzenyéjét annyira megnyerte, hogy rövid idő alatt megyei főorvosává nevezte ki. Balogh dr. házában találkoztak Erdély legelőkelőbb családjának tagjai. Háziorvosa volt Jókai Mór *Szegénygazdagok* című regényhősének, *Nopcsa* László bárónak is, akiről rendkívül sok érdekes intimtást tudott. E bizalmas adatokat és karakterizáló történeteket most a sirba vitte Balogh Pál dr. Halála nemcsak Hunyad megyében, hanem Aradon is nagy részvétet kelt, ahol számos rokona van a kiváló közéleti férfiúnak. Temetése vasárnap délután megy végbe Déván.

Glesinger József aradi kereskedő, a Glesinger József és Fia cég alapítója január 30-án, életének 64. évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványait február hó 2-án, vasárnap déli 11 órakor a gyászházból Damjanich utca 9. szám alól fogják örök nyugalomra helyezni.

— **Jászi Oszkár dr. felolvasása** Jászi Oszkár dr. a kiváló szociológus ma Aradra érkezett és a Társadalomtudományi Társaság aradi fiókjának meghívására előadást fog tartani „Balkán átalakulás és nemzetiségi kérdés” cím alatt. Az előadás iránt a társadalom minden rétegében nagy az érdeklődés, mert Jászi alapos ismerője a nemzetiségi kérdésnek, akinek egy hatalmas tanulmánya nem régen hagyta el a sajtót. A mai előadáson rá fog mutatni arra, hogy a balkáni események milyen új helyzetet teremtettek a nemzetiségi kérdés terén. Az előadást a városháza dísztermében tartják, vasárnap délután 5 órakor. A belépés díjtalan, vendégeket szívesen látnak.

— **Szerkesztőváltás.** A „Világ” szerkesztését a mai napon *Purjesz* Lajos, kitűnő kollégánk, maig az Egyetértés szerkesztője vette át. Az Egyetértés szerkesztője *Lukács* Gusztáv dr. lett, a nevezett lapnak tizenöt év óta helyettes szerkesztője. — A nagyváradi *Szabadság*, a vidék régi ismert lapjának felelős szerkesztője *Fényes* Ferenc lett, aki a magyar újságírásnak rokon szentes munkása.

— **Az autobus forgalma.** Szathmáry Károly gépüzemigazgató ma betervezte a polgármesterhez az autobus vállalat január havi forgalmáról szóló kimutatást. Az elmúlt hónapban 22,071 korona 36 fillér bevétel volt rendes menetjegyekből, míg 1912. évben 19,809 korona folyt be. Az üzem tehát 2262 koronával nagyobb bevételt produkált, mint a múlt esztendő első hónapjában.

— **Kiknek nem kell kerékpárát fizetni.** Év elején tömegesen érkeznek Arad tanácsához kerékpárát mentességet kérő beadványok. Legtöbbnyire ipari munkások, akik a gépet kenyérre resztre használják fel, kérik a mentességet; ezért a tanács ma kimondotta, hogy tekintettel a változott gazdasági viszonyokra, mindazoknak, akiknek napi keresete csak öt koronát ér el, mentességet ad, akik ennél többet keresnek, azok kérelmét elutasítja. Ez annyiban jelent haladást, hogy eddig négy koronában volt megállapítva Aradon a napi kereset átlaga.

— **Ki lehet?** Bécsből jelentik: Egy I. kerületi szállóban egy utas revolverrel halálos sebet ejtett magán. Aligha marad életben. Az eddigi megállapítás szerint az öngyilkos egy magyarországi téglagyár tulajdonos.

— **Adományok.** Özevgy Cibra Gergelyné hat gyermekes özvegynek, Mesterházy Baba Solénd 6 korona. Grünblatt Antónia Arad 8 kor., Schelly Mátyásné Arad 5 kor., — egy aradi névtelen pedig 20 koronát küldött Weiss Simonné varrónőnek.

— **Farkas az udvarban.** Rémes utikalandója akad a napokban egy tomesvári nagykereskedőnek Mehádian. Üzleti útjában egy mehádiai vendéglőben szállt meg, ahonnan kora reggel készült tovább indulni. Mielőtt azonban az udvaron keresztül kiment volna a megrendelt kocshoz, a cseléd ijedten rohant be hozzá azzal, hogy az udvarban farkas van, ne menjen ki, mert baja eshetik. Átsiettek egy udvari szobába, amelynek ablakából figyelni kezdték az udvart. És valóban, előbb kaparás hallatszott, majd pedig látni lehetett egy hatalmas farkast, amint fel-afá vágatott az udvarban. A ház ugyanis hegyoldalban épült és a farkas a hegyről ereszkedett le az udvarba. A kijutás azonban nehezebben ment. A farkas háromszor is nekiugrott a telőnek, míg sikerült azon keresztül elmenekülni. Közben a kereskedő háromszor is rádőlt revolveréből, de érthető izgalomban nem találta el. Bizonyos, hogy annak, aki először lépett volna ki azon a reggelen a vendéglő udvarára, kellemetlen találkozása lett volna az éhes vadállattal.

— **Különös ítélet.** Névtelen feljelentés érkezett a rendőrségre, amely azt adja tudtul, hogy Kurzer Bertalan és Vidor Ernő aradi fogtechnikusok levelezésükben és cégablájukon „dentiste” címet használnak. Szathmáry Béla doktor kibácsi bíró a feljelentés alapján ma Kurzert húrmínckorona, Vidort husz korona bírságra ítélte. Mindketten felebbezést jelentettek be, mert alaptalannak tartják az eljárást és ezzel érvelnek, hogy a „dentiste” szó csak francia fordítása a magyar fogművesnek és az ipartörvény szerint őket ez a cím meg is illeti. Valószínű, hogy a tanács meg is fogja változtatni a rendőrbíró ítéletét.

— **Ellopott táppénz.** Ma délelőtt megjelent a betegsegélyző pénztárnál *Kócs* János aradi asztalos munkás hat esztendő gyermeke és azt kérte, hogy az orvosi utalvány alapján beteg édesanyja részére fizessenek ki hat korona táppénzt. A pénztárnál szombati napon igen nagy tolongás szokott lenni, a teremben levők látva a didergő gyermeket, utat nyitottak neki, odavezették a kasszához, hogy minél hamarabb végezhesse el és vesse a néhány koronát a város végén — a Virág utcában — az édesanyjának. Marokra szorítva a pénzt, indult kifelé a fiú a mikor az utcára ért, rákiáltott egy 35—40 év körüli férfi: „Add ide a hat koronát, azt parancsolta az igazgató ur, mert attól fél, hogy elveszed, én majd elviszem az édesanyádnak.” A megszeppent gyermek engedelmeskedett, átadta a hat koronát és hazament. Elmondotta a történeteket az édesanyjának, aki nyomban látta, hogy az ismeretlen férfi elcsalta a gyermektől a táppénzt és delben felkötötte a férjét *Bak* Sándor igazgatóhoz, hogy jelentést tegyen neki. Az igazgató újra kiutaltatta a hat koronát és jelentést tett a rendőrségnek. A megindított nyomozás szerint valószínűleg Hajdu Béla nevű rovtott multu egyén követte el a szivtelen csalást; Hajdut országosan körözik, mert néhány héttel ezelőtt megszkökt a lipótvári fegyházból, ahol több esztendő súlyos büntetését volt eltöltendő.

— **A serdülő ifjuság makacs székrekedése.** Iskolaszerveknek, akik fejfájásról, étvágytalanságról, néhez székelésről panaszkodnak és a mellett arcbrók telve van mindenféle kiütéssel, reggeli előtt egy kis pohár *Ferenc József*-keserűvizet kell adni, mire ennek gyomor-, bél- és vértisztító hatása folytán sokszor meglepő szép eredmények következnek be. „A természetes *Ferenc József*-keserűviz”, írja dr. von Buhl müncheni orvostanár, „gyors és biztos hashajtó, különösen kellemes íze miatt pedig mindenki dicséri.” — Némely üzletes, mint általában ép oly jót kisebb értékű keserűvizet szokott ajánlani. A családfő saját érdekében cselekszik, ha nem enged a rábeszélésnek, vagyis oly nagyobb fűszerkereskedést, esetleg gyógyszerteret vagy drogériát keres fel, ahol a valódi *Ferenc József*-gyógyszert mindig friss töltésben megkaphatja! A szétküldési igazgatóság Budapesten. 464

— **Öngyilkos milliomos.** Londonból jelentik: Tapper Alfréd többszörös milliomos, cukorgyáros öngyilkosságot követett el. A milliomos borotvával felvágta a nyakát és azonnal kiszenvedett. Állítólag gyógyíthatatlan rákhaja kergette a halálba a dúsgazdag cukorgyárost.

— **A csikós.** (Ifj. Ditrői Mór az Apollóban) Ma mutatta be az Apolló színház a legújabb magyar filmet, amely — örömmel sietünk ezt leszögezni — jóval tökéletesebb s magasabb művészi nívón áll, mint az eddigi magyar gyártmányu mozgóképek. A csikóssal bátran kiállja a magyar kinematográfia a külföldi versenyt, amely, bizony, sok meglepő eseményt produkált már. A vizsínház legsiválőbb tagjai váltak a szerepet s a tölök megszokott művészettel s nagy ambícióval tettek elget feadatuknak a felvevőgép előtt. A címszerepet az aradi közönség régi ismerőse, egykori kedvence, ifj. Ditrői Mór játssza. A darab minden egyes szereplője pompás alakítást nyújt. A rendezés szintén elsőrangú művészi munka. Az új műsor mellékkepei közül még egy amerikai dráma érdemel kitűnős elismerést. Ebben a moziképből élő vadállatok is szerephez jutottak. A premiert táblás ház nézte végig. — Az Apollószínház közli, hogy hónap, vasárnap minden előadáson a ma este óriási siker mellett bemutatott új műsort fogja vetíteni.

— **Az aradi jégpálya.** (Válasz egy panaszos levélre) Tekintetes Szerkesztő Ur! Becses lapjának mai számában a korcsolya egylet vezetőségét érintő panaszos levelet olvasva tisztelettel értesítem a tekintetes Szerkesztő Urat, hogy a jégpálya tényleg tarthatatlan állapotáért az egylet mai vezetőségének egyáltalán nem lehet szemrehányást tenni, mert mindent megtesz, hogy a jégpálya korcsolyázásra alkalmas legyen, azonban ezt elérni a mai mély fagyok pályán szinte lehetetlen. Szemrehányás legelőkelőbb azokat érheti, akik annak idején, amikor még könnyebben lehetett volna Aradon más helyen is telket kapni, a jégpályát ebbe a mélyen fekvő gödörbe helyezték, ahol állandóan 2—3 fokkal magasabb a hőmérséklet, mint az utcán. Hozzájárul ehhez, hogy a tónak iszapos fenéke sok korhadó anyagot tartalmaz, amelyeknek bomlása szintén hőfejlesztéssel jár, s a befagyást annyira késlelteti, hogy csak abnormalis hideg mellett éri el a jég a kellő vastagságot. Reméljük azonban, hogy a város vezetőségének jóakaratóiból már jövőre megfelelő helyen jó pályával rendelkezünk, s ekként lehetővé tehetjük a korcsolyázási sportnak intenzív tiszését. Soraim szíves közlését kérve, maradok a tekintetes Szerkesztő urnak tisztelettel híve: Nagy Orbán dr., az aradi korcsolyázó-egylet titkára.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izr. jót. egyletnek az elmúlt heten a következő adományok folytak be: Kuttu Gyula dr. 50 koronát, Goldschmidt Sandor, Kuttu Alfréd dr., Lusug Armin, Weiss Márk 20—20 koronát, Lenkovitz Nándor, Mittler Izidor dr., Nemess Gáza, Seidner Sándor 10—10 koronát, Neumann Hermann, Maasszker Alfrédné, Csettel Fülöp 5—5 koronát és Kende Ferenc 2 koronát adományozott. Ezen nemesszürü adományokért ezúton mond köszönetet az elnökség.

— **Új üzlet alapítás.** Mint örvendetes jelenség említjük meg, hogy dacára a nyomasztó kereskedelmi viszonyoknak, ma a közeli jövőben városunk ismét egy elsőrendű üzlettel gyarapszik, ugyanis *Szántó Mór és Társa miskolci elsőrendű férfi ruha kereskedő cég*, — ki hazánkban már 10 íöl bevezetett üzlettel rendelkezik, — a városi bérház Szadadság-terén részén egy minden komforttal berendezett 11-ik fiók üzletét nyitja meg. A berendezési munkálatokat, nemkülönb s portál munkálatokat *Braun* Gusztáv előnyösen ismert aradi nagyiparos végzi, aki most készíti el a tervrajzot, amely szerint az új üzletelhelyiség készülni fog. A tervrajz a Turul cipőkereskedés kirakataban látható és finom ízlesről, sőt határozottan művészi érzékéről tess tanuságot, úgy, hogy bátran az aradi ipar egyik legszebb alkotásának mondhatjuk. 833

— **Mindenkinek olyan gyomra van, mint amilyent megérdemel, azaz ahogyan gondolozza.** Az emésztőszervek működését pontosan meg kell figyelni s igyekezzünk a legkisebb indispozíciókat is kiküszöbölni, nehogy nehéz krónikus betegségekké fajuljanak. Az emésztés igazi gondozására, vagyis állandó rendbetartására szolgál a 40 év óta kitűnően bevált dr. Rosa gyomorbalzsam *Fragner* B. cs. és kir. udv. szálutó gyógyszerárabó Prágából, mely minden gyógytarban kapható. 587

— **A világhírű Tetra** higiénikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár *Scherhag H. és Fia* cégnél — Hermann Palota. Gyári árak. Telefon 941. 5011

— **Birtokcsere.** Hattmann József eladja az aradi S. Határ utca 12. sz. házat 10,000 koronáért *Korek Annának*.

— **Gazdasági szakelőadások.** Az Aradme-gyei Gazdasági Egyesület karöltve a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségével folyó évi február hó 7-én délelőtt 10 órakor Eleken, a vendéglő nagytermében február hó 8-án délelőtt fél 11 órakor Erdőhegyen, a Gazdakör helyiségében és február hó 9-én délelőtt 10 órakor Magyarpécskán a nagyvendéglő termében *Dr. Rácz Mihály* gazdasági akadémiai tanár mint előadó közreműködése mellett, igen érdek-kesnek és tanulságosnak ígérkező gazdasági szak-előadásokat rendez, melynek tárgyát a szarvas-marha tenyésztés terén szem előtt tartandó legfontosabb irányelvek, továbbá az apaállatok és fejős tehének okszerű takarmányozására vonatkozó szabályok megbeszélése fogja képezni. Az előadások a gazdasági egyesület nevezett községek és vidékeknek gazdaközönület kivétel nélkül szívesen látja — Az előadásokon való rész- vétel teljesen díjtalan. 859

— Az időjósok a következő hetek és na-pokra, esőt és hideg időt jósolnak. Ezzel fejtét-lenül az emberiség, a meghülésnek van kitéve. Azért célszerű mindjárt a kezdetnek kezdetén a Réthy féle pemetelő cukorkákat használni, melynek doboza csak 60 fillerbe kerül. Azon-ban ügyeljünk, hogy minden dobozon a készítő-nek neve, Réthy Bela, gyógyszerész, rajta le-gyen, mert csak akkor valódi.

— **Japán dísz tárgyak lakkasatták, kávé és tea-készletek** *Kotányi János paprika leraka tában* *Róbitsék Józsefnél József főherceg-ut 3.*

— **Illatszerek, arckrémek, hölgyporok, kézfinomítók, szappanok, hajfestékek, n.-jvizek, kölni vizek, szoba illatok, f. gpor, fopasztták, szájjvizek az összes kozmetikai cikkek, fésűk, hajtűk, kefe és háztartási cikkek legolcsóbban** *Hegedüs Gyula cégnél.*

— **A t. kereskedelmi és irodai alkalma-zottak figyelmébe!** Tisztelettel értesítem, hogy február hó elején a Pichler Sándor írógépvála-lattal kapcsolatosan, annak helyiségében. Ha-szinger-utca 5. új esti könyvelesi tanfolyamot nyitok. Tandíj havi 10 korona. Engel Mór tan-folyamvezető. 827

— **Üzletfelosztás folytán az Üveg és Por-celán Versenyáruházban, Weitzer János-utca (16-postával szemben) mindennemű üveg, porcelán, lámpa, chinaezüst és terrakotta dísz tárgyak és használati cikkek eredeti gyári árban lesznek elárulva. Képekterekben óriási választék leg-olcsóbb árban.** *Telefon 934. 888*

— **Smyrnának a legjobb anyagból három kivitelben, eredeti stílusú mintákban. Női kézimunka különlegességek, a legcélszerűbb és legjobb kivitelben. Himző anyagok és kel-lékek, rövidárúk, harisnya, keztűk, szallagok, csipkék csak a legjobb minőségekben.** *Scherhag H. és fia cégnél, Hermann-palota, Telefon 941.*

— **Egészségünk fentartására igyunk Lip-pafüredi Apolló-borvizet!** Szénsavdús kristály-tiszta és igen olcsó természetes ásványvíz Fő-raktár Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél *Arad, Deák Ferenc-utca 36. Telefon 686. 769*

— **Beiratás.** Tisztelettel értesítem a t. szülőket és a tánc kedvelő ifjuságot, hogy tánc-intézetemben február 3-án hétfőn új tánc-kurzust nyitok, melyre beiratkozásokat már most el-fogadok *Bercsényi M. u. 18 sz. lakásomon,* vagy esténként az *Ipertestület* dísztermében levő táncintézetemben. Ugyszintén külön órákat tanítom a Boston, valamint a Tvo-Step táncokat, szíves pártfogást kér *Deutsch Sándor, okl. tánc tanító. 381*

— **Opre-féle gőz- és kádfürdő Tőköl-yér 1. Minden kényelemmel a n. é. közönseg rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/6-től 1 g nyitva. Hölgyek részére hétfő és péntek d. u. 2 től 6-ig nyitva. *Kádfürdő (kabinfürdő) reggel 1/6-től este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.***

— **5 perc alatt megszüntet mindenféle fájást egy eredeti Kárpáti-féle fájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona.** *Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszer-tárban Arad, Boros Béni-tér. 7031*

— **Fizetésektelen kereskedők egyezteté-sét és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.**

— **Olvasó közönségünk b. figyelmét fel-hívjuk Fischer Mór üveg és lámpaáru cégnél ma-járdeztésére.**

— **Vérszegénység, bélhurut, máj baj, el-hízás és székrekedés ellen:** Előpatáki Erzsébet-forrás egy literes üvegekben palackcsere mel-llett 82 fillérért kapható *Kardos Miklós ásvány-vízkereskedőnél Arad, Deák Ferenc-utca 36. Telefon 686. 802*

— **Fel hívjuk olvasóink b. figyelmét „Jan-us” kölcsönös életbiztosító intézet ingyenes háboru biztosítására.** Aradi vezérképviselő *Fenyő László, Arad, Eötvös-u. 8. sz. Telefon 520 sz.*

— **Tisztelettel értesítem a n. é. közön-seget, hogy porszívó gépeim kölcsönzési díja a mai naptól kezdve egy a kézi hajtású, mint a villanyos egy óra 1 koronába kerül.** Tisztelet-tel *Hagedüs Gyula porszívó kölcsönzési vál-lalata.*

— **Álarcok és farsangi juxcikkek** *Ker-pelnél.*

— **Legjobb hegedűhurok és tollbólliszárak** *Kerpel Izsonál kaphatók.*

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** *Telefon 816.*

MULATSÁGOK.

(=) **A tanítóball.** Évről-évre megismétlődő mulatsága a farsangnak a Tanítóball, amelyet ma este tartottak meg a szoros sikerrrel a Fehér Kereszt nagytermében. A ball hangverseny vezetője, amelynek műsorát tetszéssel fogadta a közön-ség. A hangverseny műsorán egy vonósnyegyes és vonósötös szerepelt, amelynek hangulatos és nagy-sikerű előadásával *Szántó Manó, Ozettel Lajos, Barra Ernő, Unger Ernő és Dóka Miklós* érdem-tek ki a hallgatók elismerő és méltányító tap-sait. *Schwarz Klari* egy Csajkovszky és Grieg zongoradarab mellő interpretálásával tűnt fel, *Kállay Jolán* pedig, az aradi Nemzeti Színház énekes-nője *Kertai Ernő* zongorakísérete mellett énekelt. — A műsort tombola, majd tánc követte. A mu-latságon jelen volt hölgyek névsorát a következő- képen állította össze a rendezőség:

Asszonyok: Lauiner Mátvásné, Szántó Péterné, Kádár Jánosné, Berczy Ödönne, Szalay Samuné, Korom Józsefné, Schwarz Zsigmondné, Kresz Karolyné, öz. Páran Jánosné, Labdás Péterné, Martiny Jánosné, Szilágyi Györgyné, Csalogovits Karolyné, Nádas Gyula-né, Márta Andorné, Horváth Józsefné, Földi Painé, Blau Lipótné, Klein Józsefné, öz. Bodrogi Karolyné, Brenner Józsefné, Mészáros Sándorné, Nameth Lirné, Sági Henrikné, Csirák Martonné, Rutkovszky Fe-rence, Neubauer Manóné, Pataki Antalné, Zoltay Mátvásné.

Leányok: Patz Berta, Haller nővérek (Világos), Schwarz Klari, Nagy Aranka, Labdás Irén, Martiny Ilonka, Csalogovits Rózsika, Zaránd Aranka, Horváth Irén, Földi Margit, Blau Aranka, Klein Mici, Mészáros Sárka (Csanádapáca), Kállay Jolán.

(=) **Tea-zsur.** Az aradi polgári jóékegy nő-egetlet közkezeveltségű teának sikerén felbuzdulva február 9-én még egy teát rendez, amelyet igen ér-dekes műsoros előadás fog bevezetni. Előző az eddigi szokástól, ez alkalommal a rendezőség a fiatal hölgyek kedvéért a *táncot is felvette programjába.* A kitűnő műsor, amelyből egyelőre már annyit elárul-hatunk, hogy egyik száma az ideai farsang künje, egy barátai facipós tánc előadása lesz, csupa, még csak a jövő bálj évadban szereplő fiatal aradi urileány részéről mutattatik be, bizonyára nagyszámu érde-lődő közönséget vonz. A nőegylet védőszónyai, élőkön öz. Pargly Lajosné urnővel fáradságot nem ismerő igyekezettel buzgólnak a multság sikerén, annál is inkább, mert a nőegylet által ez évben nagy anyagi áldozatokkal emelt *Nők otthona* fenntartása és gon-dozása sok költséget emészt fel a tea est jövedel-mének oroszlan-részét ebbeli kiadásainak fedezésére fordítja a vezető leg. Jegyek Hoffmann Antal üzlet-ben előre is válthatók. Személyjegy 4 korona, gyer-mekjegy 2 korona, karzatjegy (csak a pénztárnál) ugyancsak 4 korona.

(=) **Farsangi-estély a Fehér Keresztben.** Pár nap választ: el attól a minden tekintetben ér-dekes farsangi estétől, amelyet az aradi Nemzeti Színház műszaki személyzete rendez a Fehér Ke-reszt dísztermében. A pompásan összeállított mű-sorban a szótársulat csaknem teljes művész gár-dájával részt vesz, ezzel is dokumentálva, meny-nyire szívesen viseli a társulat, a műszaki személy-zet fáradhatatlan szorgalmát. A farsangi estély műsorának legérdekesebb része lesz az, amikor a műszaki személyzet levette a mindennapi munkás ruhát, színpadi jelműt ölt magára és két apró

farsangi paródiát játszik el, erre az alkalomra felállított színpadon. A szereplők tagjait *Tilger Árpád* karnagy kíséri zongorán, míg a műszaki személyzet ének részeit *Gyurkovits András* zene-kara kíséri. Jegyek kaphatók ifj. *Klein Mór* könyv és *Lengyel* testvérek divatkereskedésében, valamint vasárnap február 2-án este a pénztárnál. Felfűzítéseket köszönettel fogadják.

(=) **A kereskedelmi utazók estélye a szo-zon szennációja lesz.** Már azon tény is, hogy a kereskedelmi utazók estélye ezidén rendezetik Aradon legelőször, páratlan érdeklődést és ki-váncsiságot váltott ki a közönség köréből. A rendezőség mindenképen buzgólkodik azon, hogy az estélyhez fűzött minden várakozást a legto-kéletesebben kielégítsen. A műsor nagyjában már összeállított és azt — tekintettel arra, hogy az újabb termékeny ötletek és eszmék a már összeállított műsört, mind változatosabbá és kedvesebbé teszik — csupán e hét végén adja közre egész terjedelmében a rendezőség. Annyit előre is jelezhetünk, hogy a műsorba beilleszkedik a *Budafoki dalárda* című kedélyes apróság, melyet Polgár Sándor előjátékával és rendezésével *Pohl Karoly, Huszár Károly, Gyöző Alfréd, Balázs Bálint és Herold Ede* adnak elő, telj aradi aktualitással, bohósággal és új, eredeti ötletekkel. *Mzey Zsigmond* dr., kinek ki-forrott művészetében most gyönyörködhetik elő-szőr az aradi közönség, hegedűszóit ad elő *Zay Margit* zongorakíséretével. *Kállay Jolán, Nográdi Malvin, Huszár Károly és dr. Vörös László* új és meglepő m'sorral lépnek a közönség elő, *Gyöző Alféd és Páskerti Mariska* szereplése pedig kit egy aradi szerző új színpadi művében lép-nek fel, egyenesen szennációs lesz. Az estély keretében rendezendő *tombolára* tömegesen ér-keznek az ajándék tárgyak, melyek nagy szá-muknál fogva minden jegytulajdonosnak nye-rési esélyt biztosítanak. Az estélyre 2 koronás és 5 koronás családjegyet bocsát ki a rendezőség a műsorra vajó tekintettel pedig korlátolt számu 2 koronás karzatjegyek is kiadatanak. Felfűzítéseket, tekintettel arra, hogy az est tiszta jövedelme az Arad és Vidéke Kereske-delmi Utazók és Ügynökök Egyesületének öz-vegy és árvaalapja javára fog fordítani, kö-zönettel fogad a rendezőség.

(=) **Felfűzítések.** A *mezőváci hítköz-ség* tagjai sorából alakult vígalmi bizottság által január hó 19-én, az újonnan épült templom berendezése javára rendezett jótékony célú táncmu-latság alkalmával a következő felfűzítések letytk be: *Montag Henrik (Kassaper), Montag József (Ka-szaper) 100—100 kor., Orosházi Takarékpénztár 25 kor., Leimdörfer Lipót (Kassaper) 20 kor., Lz. hítköz-ség Tótkomlós, dr. Dózsa Simon (Makó), Kócú Mórné (Selind), Járás Takarékpénztár Mezőkovács-háza, dr. Morvai Ödön (Kunágota) dr. Fekete Samu, Székely Áron, Rosenthal Manó (Petrozsény) Szóke Jenő (Simonyifalva), Moskovits nővérek (Nagybán-hegyes), öz. Karton Edéné (Bokszeg) 10—10 kor., Kertész Miksa (Battonya), dr. Schaffer Samu (Nagy-lak), dr. Sehl György, Pollák Fülöp (Nbánhegyes), Czinner Samuel (Nbánhegyes), Grósz József (Nbánhegyes), 6—6 kor., dr. Klein Lajos (Battonya), Izr. Hítköz-ség Battonya, Réti Eadre, Mesterhazy Sándor (Toraova), Horovicz Mór (Orosháza), dr. Beck Róbert (Battonya), dr. Löfelmann Félix (Nbánhegyes), Heim János (Battonya), Frei Ignác (Sikló), Cruchió Elek, Löfler Jenő (Mezőhegyes), Scheer Ede (Nagyhalomgy), dr. Balog Benó (Mbán-hegyes), ifj. Nagel Vilmos, Geller Ferenc (Battonya), Vogel Péter (Battonya), Tamassy Lajos, Kardos Adolf (Orosháza), dr. Vas Nándor (Tótkomlós) 5—5 kor., Dr. Kecskeméti Armin (Makó), dr. Auszterweil Ferencz (Battonya), Schenk Samu (Arad), Molnar Aladár (Mbánhegyes), Vadassy Gyula, id. Nagel Vilmos (Kunágota), Sármezey Antal (Kunágota), Kardos Samu (Arad) 4—4 kor., Gróf Karolyi (Ba-tonya), Tafler Jakab (Orosháza), Zakariás Bela (Mbánhegyes), Erdey Sandor, Görög Janos, Rosen-thal Ignac Rosenthal Albert, Stern Vilmos (Mbán-hegyes), Kohn Simon (Battonya) 3—3 kor., Müllé-r Lajos (Battonya), Sugar Jakab (Battonya), dr. Boczner Imre, Priskin Mihály, öz. Kádas Mihályné, Rozvány György, dr. Fenyves Ignac, (Ca. Apáca) B. uyiá Mihály, Seres György, Szalay Janos (Nagyak), Leig-niker Zsigmond, Izr. Hítköz-ség C sanadapáca, B. u. Imre, Wessel Vilmos (Bpest) 2—2 kor., Receptál József (Baden), Gavrilovich Zsigmond (B. u. uya), Weisz Dávid, Seimecy nővérek, Barna Sandor, Cs. ezer Ede, Háminger Sándor, Hittmann János, L. u. ezer Ignac, Molnar Ede, Unger Kálmán 1—1 kor. — A jótékony adományokért ez utaz mond köszönettel a rendezőség.*

TARKASÁGOK.

(Jó nevű.) Ez a párbeszéd egy aradi fényképész irodahelyiségében folyt le:

— Hát azután mennyibe kerülnek az ilyen fényképek?

— Az első tucat tíz, a második nyolc, a harmadik négy korona.

— Akkor készítsen a harmadik tucattól 3 darabot.

(Ketten beszélnek.) Egy aradi divatáru kereskedőhöz beállt ott a gyáros megbízottja, a kitűnő beszédképességű Vein Man Ármin. Most különösen nagy szükség volt a rábeszélőképességére, mert a rossz szoronban a kereskedő nem akart rendelni. A divatáru kereskedő bosszus volt és szó nélkül hallgatta az ügynök fecsegését. De végre kitört belőle az elkeseredés, amikor az ügynök így szólt egy vörösszővésai melyem bluzra mutatva:

— Nézze kérem, hát van ennek párja? Hát nem magától beszél ez az áru?

A kereskedő dühösen kiáltott:

— Igaza van, ez az áru beszél, de hát akkor minek beszélnek ketten? Egyikőjük tehát fogja be a száját.

(A különbség.) Ez a párbeszéd egy aradi kávéházban hangzott el:

— Te Samu, — mondta Kondor ur — hogy van az, hogy a te feleséged olyan elegánsan jár, te meg olyan vedlett, régi rubában?

— Az nagyon egyszerű. A feleségem a „divatlap” szerint ruházkodik, én pedig a főkönyvi lap szerint.

VIDÉK.

Az ujaradi vöröskereszt egyesület hangversenyén felülfizettek: Nopcsa Elekné baróné 145 kor., Pallavicini Alfréd őrnagy 45 kor., a kasszantmiklósi cs. és kir. tüzérszázados 40 kor., Ternajgó József dr. 26 kor., Ament Testvérek (Temesfűzkút) 20 koronát. Ujaradi Takarékpénztár 20 kor., Lászlóffy István főszolgabíró 15 kor., Tausz Henrik dr. 12 kor., Fixner Ambrus dr., Mahner Henrik, Mayer Ker. János és az Ujarad-vidéki népbank 10-10 kor., Özv. Hemmen Mátjáné 8 kor., Hemmen Ferenc (Zádorlak), Holz Antal dr. és Netter Márton 6-6 kor., Crisán Aurél dr., Fixner János, Hemmen János dr., Kruzek Béla, Kirch Mátjáné, Philipp János országyűlési képviselő és Weisz Adolf 5-5 kor., Kovacsics Ágoston, az aradi 12. huszárezred tisztikara és Moráth János 4 kor., Bürger Ferenc (Zádorlak), Roth Mátjáné és Siebenhaar Ferenc (Zádorlak) 3-3 kor., Boldus György, Csáklány Sándor, Csenkey Károly, Demel Hugo, Gammner Lipót, Grimm, Albert, Jäger Alfréd (Delta), Ifj. Kreb. Ignác, Komáromy Kálmán, Szabó Ferenc, Schiff János, Stojakovic Nővérek, Tóth János és Özv. Vojtsék Lilióiné 2-2 kor., Bauer János, Erdélyi Ferenc, Hackel Gyula, Jamnitzky János, Katinszky Jenő (Arad), Korner József, Lambert Miklós, Loós Sándor, Müller Mátjáné (Kisszentmiklós), Philip Antal (Kisszentmiklós), Schork Alajos, Schork Ernő, Van der Venne Ferenc, Vásárhelyi Ambrus (Kisszentmiklós) és Ifj. Wagner Nándor 1-1 kor. A nemesszövület felülfizetőknek a választmány nevében ezúton is hálás köszönetet mond: Prinz Fidéi fiókegyzeti pénztárnok, Ujarad, 1913. január 31-én. — Itt említjük meg, hogy Csáklány Sándor járásbíró neje és Csenkei Károly állatorvos neje a tegnapi névsorból tévedés következtében kimaradtak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Követelődő bankok. Ismeretes, hogy a budapesti kartellbankok, melyek a külvárosok csatornázására 540000 korona kölcsönt adtak, ka matemelést kérnek és a kölcsön felmondásával fenyegetőznek az esetre, ha a város ezt a kérésüket nem teljesítené, vagy pedig nem lenne hajlandó ezt a függő kölcsönt törlesztéses kölcsönre átalakítani náluk. A pénzügyi bizottság is tárgyalta ezt a kérdést és arra az álláspontra he-

lyezkedett, hogy egyelőre a város semmilyen irányban se intézkedjék, mert csak fél év múlva mondható fel a kölcsön és addig változhatik a pénzpiac helyzete, ha pedig ki akarja fizetni az összeget, akkor kérjen engedélyt a minisztertől a Weitzer alap értékpapírjainak lombardozására és ebből a pénzből elégitse ki a kartellbankokat. A tanács ma foglalkozott a bizottság és a számvévőszék együttes javaslatával és azt határozta, hogy a kölcsönt visszafizeti, de minthogy sok nehézségbe ütköznék a javaslatba hozott lombardozás miniszteri jóváhagyatása, illetve kieszközlése, Varjassy Lajos polgármestert kéri meg, hogy szerezzen megfelelő ajánlatokat és bankkölcsönrel akarja kifizetni a hitelezőit.

— Arad város a jegybank részvény tulajdonosa. Megirtuk, hogy Goldschmidt Sándor törvényhatósági bizottsági tag irdíványt nyújtott be és azt javasolja, hogy a város vásároljon husz darab osztrák magyar bank részvényt, mert az állandóan hat százalékot jövedelmez. A tanács pártolólag terjeszti be a közgyűlésnek a javaslatot, mert maga is szükségesnek tartja, hogy a magyar befolyás a bank vezetésében érvényesülést keressen.

— Chorin Ferenc az aradi gyáriparosokhoz. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókjának legutóbbi tarott közgyűlése Fábry Sándor dr. elnök indítványára megleghangú táviratban üdvözölte a Szövetség kiváló érdemű elnökét, Chorin Ferenc dr. főrendiházi tagot, aki mint aradi származású ember állandó érdeklődéssel és nagy rokonszenvvel kíséri az aradi ipar fejlődését. E kiváló rokonszenvről tanuszkodik Fábry Sándor dr. hoz intézett következő távirata: „Méltóságos Fábry Sándor urnak Arad. Mélyen megtisztelt szíves üdvözlétem mely még jobban hozzáfóraszt szeretett szülővárosomhoz, amelynek és szövetségünk aradi fiókjának mindig rendelkezésére állok. Özinte nagyra-becsüléssel üdvözöl hived, Chorin Ferenc.”

— Fizetésektelen nagybérlet. Oitlik Péter temesvári nagybérlet, aki a kincstár temesmegyei uradalmait bérlő, fizetésektelen és hitelezőivel bíróságon kívüli egyezsége törekszik. P szívéi állítólag egy millió koronára rugnak. Ötven százalékos egyezséget ajánl.

Budapesti áru- és értéktőzsze.
Távirati tudósítás.

Budapesti, február 1

Készaru.

8 ezer mm. vátozatlan.

Határlió.

Dollár
Számla

Búza 1913. Aprilisra	1175	1176
Búza 1913. októberre	1222	1223
Rozs 1913. Aprilisra	1004	1005
Rozs 1913. októberre	989	970
Tengeri 1913. majusra	69	770
Zab 1913. Aprilisra	1064	1062
Zab 1913. októberre	888	889
Az árak 50 katonasent és mitva.		

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1913. február hó 2 án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyarakkal:

Bál az udvarnál.

Operette.

Este 8 órakor rendes helyarakkal:

A) Bérlet

A) Bérlet.

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly. Zenéjét Gabor Andor verse-re szerezté Kálmán Imre.

SZEMÉLYEK:

Lohonyay	Várnay Jenő.	Wallerstein	Győző A.
Treska	H. Harma h.	Gerő intéző	Hajdutska L.
Riza báróné	Kállay Jolan.	Bence	Kulcsár L.
Imrédi	Delly Lajos.	Elemériné	Fáskerti M.
Lórentey	Balazs B.	Idike	Győrfi Terka
Elekcs	Ajtai Odón.	Szekli Bandi	Nagy Dániel
Poroszlav	Boron József.	Turi	Herold B.
Mogyoródy	Diósy Nusi.	Suták huszár	Szabó L.

Kezdeté este 8 órakor.

NYILTTÉR.

Csukamájolaj helyett

Milly sok gyermeket kényszerítenek a csukamájolaj szedésére! A szülők bizonyára csak jót akarnak, de a gyermekek hálásak lesznek irántuk, ha Scott-féle Emulsiót szedhetnek csukamájolaj helyett. Mert ebben a készítményben a csukamájolaj zaga és íze nem érezhető és a gyermekeknek a sűrű keverék legtöbbszörre a nyira izlik, hogy az üveg lattára ujjongani és kapkodni kezdenek.

A Scott-féle Emulsió hatása — amit a tapasztalat megmutatja — gyakran meglepő, úgy hogy a gyenge gyermekek egykoru pajtásaikat úgy testi, mint szellemi képességek tekintetében gyakran túlszárnyalják. De mindig csak valódi Scott-féle Emulsió, sohassem utázmot! 6-18

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyéget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszer utján próbadagot küldünk.

Fiatalok egészségére olcsó gyermekeknek a legjobb.

L-162

A gyomor egészségben

TARTÁSA

főleg a táplálkozástól, az étvágytól, az emésztés szabályosságától és a erhes ezekrekedés mellőzéstől függ. Régióta bevált ezer, hivatalosított legjobb és leghatásosabb gyógyítvekből gondosan elkészít tt étvágygerjesztő, emésztést- lómozdító és enyhe hashajtó háziáru, mely a mo-tókkal még ismeretes körökemnyeit, helytelen táplálkozás, meghűlés és teljes azokr-kedést mint pl.: gyomo nav, felpuffadás, fölösleges savképződés és a görcsös fájdalmakat megszünteti **Dr. Rossa gyomor balzama,** Pragner B. gyógyszerárából, Pragában.

ÓVÁSI! A csomagolás minden része a törvényileg bejegyzett védjegyet viseli.

Főraktár:

FRAGNER B. csász. és királyi udvari szállító gyógyszerártára :
„A Fekete sashoz.” PRAGA. Kleinseite Nr. 203.

Naponkénti posta küldés. Neruda gasszarkán.
1 üveg 2 kor. 1 fél üveg 1 korona.
Póstan a pénz előleges beküldésével 1-50 korona, egy kis üveg 280 korona egy nagy üveget, 4-70 korona 2 nagy üveget, 8- korona 4 nagy üveget, 23 korona 14 nagy üveget küldünk franko az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Elektron Austria és Magyarorszag gyógyszerárban. 7163

Fűszer- és gyarmatáru kereskedőknél Arad-, Csanád- és Hunyadmegyékben legjobban bevezetett

Utazó

kerestetik. Eddigi működési területekről részletes leírással felszerelt s igényeiket feltüntető ajánlatokat „Utazó 2110” jelige alatt Blockner I. hirdető irodájába. Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. intézendők. 9187

Csák azoknak a cigarettárosoknak a kik igazságukra való tekintettel nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clulespecialité

120 lap 20 fillér
70 12
1 doboz (100) hüvely 70

Crossi tanácsra a hüvelybe és lapocskák bronz- és szinnyomás valamint esiradék... Ambroz nélkül vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van viszonyossal a védjegy és a gyártó aláírása Modiano

Főraktár a magy. kir. dohány- és szivarküldönlegességi árudában. 6912

Rheuma
Köszvény, derékfájás (izomcsúz) Ischias. Kerem? Figyeljen!
Ha Ön esetleg akár régóta, vagy rövid ideje szenved, úgy kérem, használja fel azt az alkalmat, amelyet most nyitok Önnek és írjon nekem. Kész vagyok Önnek ingyen és bérmentve valami olyat küldeni, ami Önnek igen kellemes meglepetést fog okozni. Ön talán már sok pénzt adott ki különféle szerekért, de ugyebár, legfeljebb csak átmeneti javulást ért el. Határozottan biztosíthatom, hogy nekem birtokomban van ez az igazi szer, amely a rheuma, köszvény (pod gra, chrisagra) stb. okozott testből kiűzi. Ez a szer olyan betegségek ellen is jó, amelyeket a húgysav jelenléte okoz a testben, mint az ízületi tünetek, b-nyalás, izüdmánások, gyomorbetegs. stb. Napi-órai valóságos elárasztással közönsé és dicséret levelekkel az én feleim, akik évek óta szenvedtek és nem tudtak Allandó javuláshoz jutni min addig, amíg hozzám nem fordultak.
Győződjék meg Ön maga is állításaim valódságáról. Nem kerül nagy fáradságba: csak egy levelezési-papírt írjon. Erre én küldök Önnek egy értékes könyvet és egy kitűnő ható szert teljesen ingyen. Tegyen kísérletet! Ha nem lehet azonnal vagy legalább grízze meg ezt a hirdetést. Ez talán egyszer meg az életét mentheti meg! Inyen!
GICHTOSINT-BRUNNEN-KONTOR H. m. b. H. Berlin S. O. 33. Abt. 714. 9209

Névjegyek
esleges kivételben készülnek az ARADI NYOMD. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Elismervények a D.Orsay-féle nyereményekről.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával a 6808. számú sorsjeggyel kihuzott 1-ső nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 16-án.

Mezey Andorné Arad, Luther-utca 1.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával a 18746. számú sorsjeggyel kihuzott 2-ik nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 16-án.

Szenes Margit Arad, Erzsébet-körút 1.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával a 871. számú sorsjeggyel kihuzott 3-ik nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 16-án.

Vertán László Arad, Luther-utca 1.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával az 1052. számú sorsjeggyel kihuzott 4-ik nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 17-án.

Kelemen Zoltán Arad, Erzsébet-utca 7.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával a 4815. számú sorsjeggyel kihuzott 7-ik nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 20-án.

Dr. Hollóssy Kálmán Borosjenő.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával a 19049. számú sorsjeggyel kihuzott 8-ik nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 16-án.

Verner Gitta Arad, Maros-utca 1.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel igazolom, hogy a D.Orsay-féle illatos sorsjegyek kisorsolása alkalmával az 1214. számú sorsjeggyel kihuzott 10-ik nyereményt megnyertem és azt a mai napon Hánzu Nestor urtól átvettem.

Kelt Arad, 1913. január hó 16-án.

Rátvai Anna Arad, Demeter-utca 3/a.

Az 5-ik, 6-ik és 9-ik 15368, 10161. és 4527. számmal kihuzott nyeremények még ezideig nem vétettek át, tisztelettel kérem ezen számok tulajdonosait, hogy a nyereményeket legkésőbb február hó 8-ig átvenni sziveskedjenek, mert ezen időig át nem vett tárgyak el fogják adni és az érték befolyt összeg a polgármesteri hivatal utján jótékony célra fog fordíttatni.

Hánzu Nestor Drogeria és illatszer-üzlete a „Vörös kereszt”-hez Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Következő újdonságok érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes kölcsonkönyvtárába:

Lux T.: Meseország. Szomoró D.: Bella, Molnár F.: Báró Március, Bernstein H.: Baccarat, Croker B. M.: A bűnbak, Ambrus Z.: A tegnap legendái, Régi és új világ, Bernstein H.: A tolvaj, Gegus D.: A börtön felé, Benedek M.: Az erősebb, Gérard D.: Elkerülhetetlen házasság, N.: A holt kéz, Juve Fantomas ellen, Berkes I.: Ezer leányfej, Móricz Zs.: Tavaszi szél, Kóbor T.: Furcsa tragédiák, Hajnik M.: Rejtelmes mesék Orbán D.: A gyöngyös Diana, Williamson C. N.: Az arany csönd, Heltai J.: Family-Hotel, Czenk: Hivatás, Lagerlöf Z.: Gösta Berling, Benson: A világ ura, Gábor-Liptai: A sarkantyú, Pataky: Házasság könyve, Pogány D.: Szent hazugságok, Miltay J.: Neked kedves, Korcsmáros N.: Ezüstváros, Szemere Gy.: A két jómádár, Toma J.: A zenélő óra, Bernstein H.: Az oszrom, Szomoró E.: Komédia, Nagy E.: A miniszterelnök, Williamson: A földalatti szindikátus, Mikszáth: Almanachja 1913. évre, Gárdonyi G.: Messze van odáig, Meyer C F.: A barát nássa, Molnár F.: A farkas, Keffka M. Színek és évek, Maupassant G.: Egy élet, Borszem Jankó naptára 1913. évre

Németben: Ewers: Alraune, Bréte J.: Roberts Brautfahrt, Croker B. M.: Ruhm, Jacobsen F. Im Ro-engarten, Kahlenberg H.: I Der liebe Gott, U. Sünde, Lewald E.: Sille Wasser, Bloem W.: Das lockende Spiel, Hedenstjerna: Humoresken, Kohlenegg W.: Die Liesegang-Mädchen, Wassermann J.: Faustina, Blumenthal O.: Wellenringe, Rosenkrantz P.: Der Mann im Keller, Stratz R.: Du Schwert an meiner Linken, Brachvogel C.: Die Könige und die Kärner, Hermann G.: Die Nacht des Dr. Herzfeld, Loti P.: Die Entzauberten, Glyn E.: Seine Stunde, Schubert O.: Heil dir im Siegerkranz, Anzengruber L.: Die Kameradin, Strindberg A.: An offener See, Bernhard O.: Adelheid Rolands Schicksal, Voss R.: Die Herzogin von Plaisance, Werner E.: Weg des Schicksals.

Kölcsondíj: havonként 1 korona 10 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlek is a legfigyelmesebb kiszolgálásba részesülnek.

zenemű-kölcsontárba

meglepő szép újdonságok érkeztek.

Zeneműkölcsonteri díj havi 2 kor. vagy társanként 20 fill.

Legújabbak: Sas: Felejtse el, hogy hülsen voltam hozzád. stb. Mátrai: Tizenegy magyar dal. Zerkovitz: Nem vagyok olyan mint a többi nő. Kalmán J.: Dorfkind, Walzer. Törköly L.: 3 magyar dal. Irving: Izidor, Izidor most rajtad van a sor!... Szirmai A.: A mexikói leány, Gilbert I.: Erről álmodnak a lányok. Leopold: Oh villanyozzon! A. Baldwin: Csak egyszer vagy kétszer. Lehár: Ma mindenkit szerettek, Jarnó: Tengerész Kató.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSO, Könyv-, sorsjegyek és papírok kereskedője és nyomdásza

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú **cipők**,
vizhatlan

Vadász cipők

Őszi és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban

791

K 16-50 és K 20-50 árban

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

ÚJ KÖNYVEK.

Gróf Bethlen Miklós életrajza. A tizenhetedik század magyar történetének egyik legfontosabb forrásműve gróf Bethlen Miklós életrajza. Gróf Bethlen Miklós a korabeli Erdélynek egyik legnagyobb műveltségű és tehetségű embere volt, jelentékeny szerepet játszott abban a viszonylagos korszakban, mely az erdélyi fejedelemség megszűnésére vezetett. Kevés érdekesebb könyvünk maradt fenn a régi magyar világból s most, hogy Radó Antal népszerű vállalat, a Magyar Könyvtár, fölvette legújabb sorozatába s ezzel a legszélesebb körű közönség számára hozzáférhetővé tette, bizonyára igen sok olvasóra fog találni. A rendkívül érdekes művet Károlyi János dr. rendezte sajtó alá s ő irt hozzá magvas előszót is. A könyv a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 60 fillér.

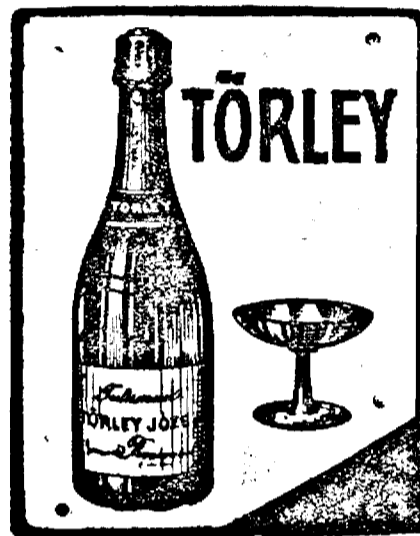
Édes Otthon. A Magyar Könyvtár, Radó Antal kitűnő vállalatának legújabb sorozata közli Bernstein Henry *Édes Otthon* című ismert és nagyhatású darabját Ábrányi Emil finom művészettel végzett fordításában. A darab egyike Bernstein legnagyobb hatású drámáinak, mely mint olvasmány is rendkívül érdekes. A füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 60 fillér.

Missette. Marcel Prévost-nak új munkája jelent meg Radó Antal kitűnő vállalat, a Magyar Könyvtár kiadásában; a *Missette* című érdekes, elmésséggel, megfigyeléssel és előadással eleganciával tele novella, melyet Császár Ernő fordított magyarra. Marcel Prévost ma a legelegánsabb francia írók egyike, a mai nagyvilági nő típusát ő tudja legnagyobb hatással megeleveníteni s különösen fiatal lány alakjaival teremtett pompás és népszerű alakokat. Missette ben is egy fiatal lány mondja el a maga történetét régi nevelőnőjéhez intézett levél alakjában. A füzet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 80 fillér.

Uj Idők. A magyar családok kedvelt hetilapja, az Uj Idők, e héten is változatos és magyar irodalmi színvonalu tartalommal jelent meg. A lap élén Herczeg Ferenc ragyogó tollal megírt magyartársadalmi regényét, a „Hínáros“-t találjuk. Lovik Károly művészi szépségekben gazdag elbeszélést irt „Márta és a richmondi vásár“ címmel. Farkas Pál pedig folytatja regényes rovatát, amelyben egy vidéki körörművelő feljegyzéseit közli. Balla Ignác a futurista irodalomról közöl érdekes cikkeket és ösmertetését szemelvényekkel tarkítja. Nádai Pál a gyerekekről és a játékról ír, Dutka Akos, Falu Tamás és B. Szász Piroska verset irtak. Közli még az Uj Idők Lengyel Menyhért új szindarabjának, a „Róza néni“-nek egyik irodalmi értékű szép részlet cikkeket gróf Bánffy Miklósról, Chanteupleur regényét,

számos apróbb cikkeket, stb. A képek közül kiemeljük a színházi bemutatók fényképeit, Mühlbeck Károly ötletes fejleceit, képeket a Művészházból, stb. Az Uj Idők előfizetési ára félfévre 10.— korona.

Nyilttér.

L 10758

Mindenki azt mondja már, hogy
Szeplők, májfoltok
és minden arctisztatlanságok eltüntetésére,
továbbá hideg, szeles időben arc és
kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér utasítással.

Készíti:

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számíttatik.

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azokat a legolcsóbb áron hozom forgalomba. 1/4 kilós Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 1 50 fillér, Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform, gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform, Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns, Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat, Bardeleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot, Dr. Eisenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket, Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-tig batistot, Sinekét fából és fémből. Varró selymeket, Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban, szájhőmérőket, Uebe-féle gvártmányok 1.40, 1.60 2 korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (sterilizálhatók) ugyszintén cautschukból és fémből 2.40, és 3 korona, Pravaz fecskendőtüket Leoni huzalokat stb. Teljesen felszerelt másfél liter irtartalmu Irrigateuröket 2.50 fillér, duplán emai irozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket (női havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetből 3 korona. Betéteket tucatonként 1.80 fillér. Kitűnően felszerelt mentőszekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asthma tüdő- és gégefe tuberculosis, tüdőgyulladás, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvosiást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** teljesen ingyen egy könyvet képezekel Guttman dr. orvostól Pilsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot dietetikus teákból. Ezeket megaszaltják, akik eddig has náltak. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő dietetikumot **Stütz-tuberkulózis (tüdővész), asthma, krónikus gége- és gégefehurut** ellen rendeltek és magaszalták. **A tea nem titkos szer, Lieber-féle növényekből készült, a helyeket császari rendeltetésben forgalomba bocsátottak** Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegségre felől mindenképp fölvilágosíthassunk, elhatároztuk hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag **teával** teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelező lapot irtani **Pulman & Co. címre, Berlin, 947. Müggelstrasse 25.**

Az ujszentannai népbank részvénytársaság XI. évi zárszámadása 1912. évről.

Vagyon.

Teher.

		Kor.	fill.	Kor.	fill.			Kor.	fill.	Kor.	fill.
116	Pénztárkészlet...			80500	46	97	Részvénytőke osztalékra jogosult ...	200000	-		
117	Váltó-tárca ...			2105913	82		" 5% kamatra jogosult	200000	-	400000	
123	Kötvény-kölcsönök ...			87586		111	Tartalék-alap ...	296067	18		
126	Jelzálog-kölcsönök ...			32889			1912. évi kamatok...	6632	82	302700	
115	Intézeteknél ...			72413	69	113	Betétek ...			1275797	15
118	O-ztrák-magyar bank giro...			1049	15	114	Viszleszámitott váltók ...			669179	-
121	Intézeti ház ...			42000	-	96	Átmenei kamatok ...			25100	-
98	Felszerelés ...	3812	95			128	1912. évi részvények kamatai ...			10346	10
	leírás ...	412	95	3400	-	92	Hátralékos tőke kamatadó ...			3387	88
84	Értékpapír ...			600	-	122	Fel nem vett osztalék... ..			122	-
83	Átmeneti kamatok ...			9280	01		Egyenleg mint tiszta nyereség 1912-re			4530	50
110	Óvás ...			29	50						
				2731662	63					2731662	63

Fogassy László, s. k.
cégjzo könyvelő.

Bleizeffer János, s. k.
igazgató.

Stieger Ferencz, s. k.
igazgató.

Hirsch József, s. k.
pénztárnok.

Adelmán András, s. k.
igazgató.

Scherer M. Károly, s. k.
igazgató.

Frank Viktor, s. k.
igazgató.

Buttinger János, s. k.
igazgató.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság.

Ujszentanna, 1913. január hó 25-én.

Millich János, s. k.
felügy. biz. tag.

Princzinger Mihály, s. k.
felügy. biz. tag.

Stieger András, s. k.
felügy. biz. tag.

Scherer Géza, s. k.
felügy. biz. tag.

Koffmann Sándor a színház-épületből

Deák Ferenc-utca 40. sz. alá

helyezte át üzletét.

Dolcsó árak!

TUBERCIN

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszazerezni!

Egy jelentéktelenné látású meghűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idejkorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hurutos megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek által javasolt **TUBERCIN**. Mindonitt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér, egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-gyógyászterár, Budapesti, Károly-körút 5. szám

A Luxus Garage
csukott és nyitott

Béautói
Telefonszám 826.

egy helyi, mint vidéki turákra legméltányosabb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Bayok ugyan-csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

Uri lakásból álló magányos ház
Hona-utca 7. sz.
szabad kézből eladó.

Bővebbet: Flórián-utca 6/b szám 3. ajtó. Ugyanott egy homokbánya cement áru készítésére is alkalmas
eladó.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Vulcu J. Maxim ur telepén Fábán László utca 5/b szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító üzemmél, ahol állandóan raktáron tartunk elsőrendű száraz aprított tűzifát. Ajánlunk: bükk-, cser-, gyertyánhasáb és do-rongfát ugy ölszámra, mint felaprítva házhoz szállítva és pincébe berakva. Pontos és gyors kiszolgálás! A n. é. közönség szives pártfogását kérjük kiváló tisztelettel 861

Folkmann és Lassner.

Nyomtatványok
izléses és esinos kivitelben készülnek
Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.
Érvényes 1912. november 1-től.

Arad-Gyerek-Pankota						
Kilomet. távols.	Állomások	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.
		II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
—	Arad-Rádayi ldt. ...	5:07	8:10	11:20	2:30	6:10
2	Uj-Mikolaka ...	5:08	8:15	11:25	2:35	6:15
8	Mikolaka ...	5:09	8:19	11:29	2:39	6:19
7	Óthalom ...	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
12	Mondorlak ...	5:30	8:40	11:50	3:00	6:40
13	Ménés ...	5:34	8:44	11:54	3:04	6:44
18	Maroscsicsér ...	5:37	8:47	11:57	3:07	6:47
17	Szabadhely ...	5:47	8:57	12:07	3:17	6:57
23	Gyerek ...	6:10	9:20	12:30	3:40	7:30
24	Aradkövi ...	6:15	9:25	12:35	3:45	7:35
27	Kovácsi ...	6:24	9:34	12:44	3:54	7:44
31	Liváda ...	6:36	9:46	12:56	4:06	7:56
36	Világos ...	6:53	10:03	1:13	4:23	8:03
39	Galsa ...	7:08	10:18	1:28	4:38	8:18
41	Muska ...	7:08	10:18	1:28	4:38	8:18
46	Pankota ... érk.	7:20	10:30	1:40	4:50	8:30

Pankota-Gyerek-Arad					
Állomások	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
Pankota ... ind.	4:50	8:00	11:10	2:20	6:00
Muska ...	5:08	8:13	11:23	2:38	6:18
Galsa ...	5:23	8:18	11:28	2:53	6:33
Világos ...	5:38	8:28	11:38	3:08	6:48
Liváda ...	5:53	8:42	11:52	3:22	6:52
Kovácsi ...	6:08	8:56	12:06	3:36	7:06
Aradkövi ...	6:23	9:05	12:15	3:45	7:15
Gyerek ...	6:40	9:20	12:30	3:40	7:30
Szabadhely ...	6:54	9:34	12:44	3:54	7:44
Maroscsicsér ...	6:57	9:44	12:54	4:04	7:54
Mondorlak-Ménés ...	6:57	9:47	12:57	4:07	7:57
Mondorlak ...	6:41	9:51	1:01	4:11	8:01
Óthalom ...	6:51	10:01	1:11	4:21	8:11
Mikolaka ...	7:09	10:12	1:22	4:32	8:22
Uj-Mikolaka ...	7:08	10:16	1:26	4:36	8:26
Arad-Rádayi-ét érk.	7:10	10:20	1:30	4:40	8:30

Gyerek-M.-Radna.					
Állomások	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.
	102 II. III.	104 II. III.	106 II. III.	108 II. III.	110 II. III.
Arad (1) ... ind.	regg. 5:07	8:10	11:20	2:30	6:10
Pankota (1) ... ind.	4:50	8:00	11:10	2:20	6:00
Gyerek platór ... ind.	6:10	9:20	12:30	3:40	7:30
Ménés ...	6:18	9:28	12:38	3:48	7:38
Pálos ...	6:25	9:35	12:45	3:55	7:45
Pálosbaracka ...	6:32	9:42	12:52	4:02	7:52
Radna ... érk.	6:41	9:51	1:01	4:11	8:01
	7:00	10:10	1:20	4:30	8:20

M.-Radna-Gyerek.					
Állomások	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.	Sz.V.
	101 II. III.	103 II. III.	105 II. III.	107 II. III.	109 II. III.
Radna ... ind.	regg. 5:10	8:20	11:30	2:40	6:20
Pálos-Baracka ...	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
Pálos ...	5:37	8:47	11:57	3:07	6:47
Ménés ...	5:46	8:56	12:06	3:16	6:56
Gyerek platór érk.	5:58	9:08	12:18	3:28	7:08
	6:00	9:10	12:20	3:30	7:10
Pankota (1) ... érk.	7:20	10:30	1:40	4:50	8:30
Arad (1) ... érk.	7:10	10:20	1:30	4:40	8:20

Telefon 520. Telefon 520.

A véderő kötelékébe tartozó
tartalékosok figyelmébe!

A „Janus”

Ausztria-Magyarország legrégebb kölcsönös életbiztosító intézete, minden általa biztosított személy részére díjpótlék ráfizetés nélkül — már a legkisebb összegű életbiztosításnál is — mint kedvezményt 10.000 korona ingyenes háboru biztosítást nyújt.

Legkisebb díjtáblázat mellett elfogad életbiztosításokat, elérés és halálesetre, továbbá járadék biztosításokat, gyermekbiztosításokat (kiházasítási, katonai szolgálat).

Biztosítási állomány: 131 millió korona.
Intézeti vagyon: 39 millió korona.
Eddig kifizetett biztosított tőke: 69 millió korona.
Alapítási év 1839.
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Fenyő László,

841 a „Janus” kölcsönös életbiztosító intézet aradi vezérképviselője Arad Eötvös-u. 8 sz.

Telefon 520. Telefon 520.

A Kőbányai Első Magyar Részvénytársaság

tavaszi sörét,

mely a külföldi **Salvator** sört van hivatva pótolni

**1913. február hó 1-én
hozta forgalomba.**

A már évek óta közkedveltségnek örvendő **Idénysör** Aradon — **mig a készlet tart** — a következő éttermekben és sörcsarnokokban kerül csap alá:

Braun Gusztáv Fehér Kereszt szállója.

Schuch Ferenc „Millenium“-sörcsarnoka.

Kánya Géza Városi sörcsarnoka.

Novotny S. Gambrinus-sörcsarnokában.

Palackokban kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben és pedig: **Fejér Gyula, Dürr Gusztáv, Lázár Gyula, Hendl Testvérek, Birkenhauer Miklós, Stefu György, Sirián V. és Társa** stb. stb. 830

Megrendelhető Aradon Schreyer Viktor fő-raktárosnál Ferray-utca 2/c. Telefon szám 43.

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Aradon a Minorita-palota Weitzer János-utcai részében világítási üzletet nyitottunk. — Ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe izléses választékban összeállított csillár-raktárunkat legolcsóbb gyári áron. A villany és gázvilágításhoz igényelt összes szerelvényeket és világító testeket raktáron tartjuk. Szereléseket a legelőnyösebben végzünk. Ugyisint mindennemű átalakításokat és javításokat szakszerű kivitelben.

Kiváló tisztelettel:

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Csipkeáruház csak Arad, Asztalos Sándor-u. 4.

Tulhalmozott raktár miatt az árakat jóval olcsóbban szálítottuk le és így mindenkinek érdekében van meggyőződni és azt kihasználni.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

	Korona		Korona		Korona
Reform fűzők I. minőség	4.—	Férfi nyakkendők selyem	30.—	Selyem keztyűk hosszú	3.—
Reform női trico nadrág minden szín	7.—	Nadrágtartók minden színben	70.—	Svéd imitált rövid keztyű	70.—
Selyem blousok	7.—	Férfi gallér I. minőség	12.—	Valódi svéd keztyű sárga és fehér	
Selyem taft aljak	7—11.—	Férfi kézelő I. minőség	40.—	rendes	220
Lüster és kloth aljak dupla fodor	250	Battist mieder védők	80.—	Férfi glace keztyű színes	180
Női ingek R schiffon	150	Arc fátolok minden szín	30.—	Mesalin s-lymek	2.—
Női nadrág R schiffon	160	Női nyilas harisnya	76.—	Taft selymek	150
Férfi ingek R schiffon	198	Lack övek tiszta bőr	70.—	Angol kötött keztyű női és férfi	70.—
Férfi haló ingek I. minőség	260	Battist női zsebkendők	20.—	Férfi glace bélelt keztyű	220
Férfi alsó nadrág Köpper I.	160	Himzett női zsebkendők	50.—	Férfi szokni jáger parja	70.—
Férfi alsó nadrág francia szabás I.	280	Himzett női ingek I. minőség	3.—	Férfi alsó téli ingek és nadrág la	170
Férfi zephir ingek, gyönyörű színek	260	Csinke és betétek m-terje	02.—	Női gyöngykötésű téli alsó ing la	140
Zephir turista ing remek kiv.	250	Csipke szövetek 50 fillértől		Selyem gallér védők	70.—
Női harisnya 3 pár	1.—	Csöke gallé or 70 fillértől		Férfi Galuschni la minőség	3.—
Női fior harisnya I. minőség 3 pár	240	Ruhadiszek minden kivitelben		Női	280
Selyem harisnyák minden színben	4.—	Szél-s selyem szalagok minden		Battist főzővédő	70.—
Férfi szokni csikós 3 pár	120	szinben m-terje	60.—	Lüster kötött reform női	350
Gyermek patent harisnya	30.—	Női glace keztyű I. minőség	170	Kloth	330
Erdőnyők férfi és női	270	Női glace keztyű feh. hosszú	360		

8895

Azonkívül érkeztek nagy mennyiségben finom női fehérneműek, csipke ágytakarók, storok, draperiák, szőnyegek, téli kendők, finom csipke betétek és csipkeszövetek, modepolán himzések, zsebkendők, barchet pongyolák, barchet gyermek ruhácskák remek kivitelben. Továbbá **gyönyörű színhazi sálak** stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

Telefon 932. sz.

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

Legdivatosabb elsőrendű minőségű kalapok, cipők és férfidivatcikkek

== legolcsóbb beszerzési forrása ==

PINTEA JÁNOS

férfi-divat különlegességi üzlete

5863

ARAD, Deák Ferenc-utca 4 szám.

Ősz haj és ősz szakáll

Idősebb kinézetet idéz elő. Használjon kizárólag csak **VITEK-féle NUCIN-I** szőke, barna vagy fekete á K. 2.- vagy **VITEK-féle NUCIN-I**

egyszerű á K. 1.- és a haja ismét vissza nyeri az eredeti színét. Kapható minden gyógyszerár és drogeriában. Valódi egyedül a gyárból, kosmetikai és gyógykészítmény.

Fr. Vitek & Co. Prag II., Wassergasse.

Raktár: Török József Budapest. Földes Kelemen Arad. 6417

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

url és női cipész Arad, Weltzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a téli idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermekcipők** készítését, valamint Orthopéd cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltenek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁR HOL LÁSZLÓ,
a legolcsóbb beszerzési forrásunk szállítására.

Tavaszi

buza és árpa

vetési célokra kapható

Szücs Pál

aradi cégnél.

Telefon 613.

A kizárólagban ki-függesztett **OLLA** táblacskák az Olla lakásokat jelölik. Kedvelt minőségek: 1800. sz. tucatsz. 6 koronás, 1904. sz. superfinom tucatsz. 8 koronás. Az „**OLLA**” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 1887. Kapható Aradon Vojtek és Wéles, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Ring Lajos Hegedűs Gy. és Róna Jenő utcajánál.

1597—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Aradon 1912. évben felfogott 8 drb. borju mint gazdátlan jószág, folyó évi február hó 15-én d. e. 11 órakor a városháza udvarán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek készpénzért el fog adatni. Arad, 1913. évi január hó 27-én.

Rendőrkapitányság.

Az Andrássy-téren az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Pathefonok

és Pathe-filmek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 749

Nagyon érdekes Nézőszekrény

mechanikai kép-változtatással csak araknak. Hozzá 50 nagyon pikáns fényképfelvétel ingyen. A képek az üveg erőssége folytán nagyon szépen és plasztikusan jönnek elő és ezt a Panoramát, mechanikai kép-változtatással pikantériája miatt az urak szívesen vásárolják. Egy komplett panoráma 50 fényképpel csak K. 3 50. Egyedül diszkrét széküldés utánvétellel. 7705

M. Swoboda, Wien, III. Hiesgasse 13-243.

Röntgen-intézet.

Aradon, Batthyány-u. 21.

Telefon 622. 111

Röntgensugaras átvilágítások és fényképfelvételek, betegségek, csonttörések, ficamok stb. Kórismézése céljából. Röntgensugaras gyógyítások idült bőrbajok, sipolyok, nem operálható nagy daganatoknál és a méh- és pajzsmirigy alképleteinél. Intézettulajdonos:

Dr. Singer János
egyetemes orvostudor.

Alkalmi vétel és eladások

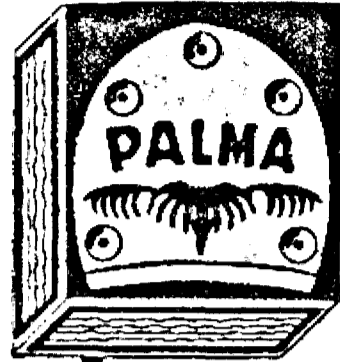
Ékszer- és ékszertárgyakban arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszeraktár

Deutsch Izidor

Óra- és ékszerész
Weltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek. Telefon 458. Telefon 458

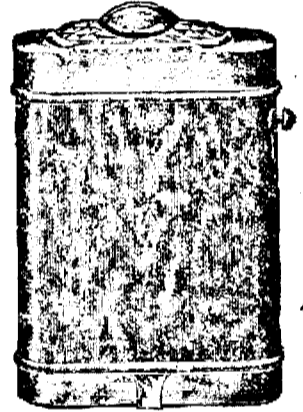
valódi KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltéssel.

Villany-borendező-ek, villany-oszillátorok.

Dinamó gépek, villanymotorok
eladásra kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salmay-utca 2. sz. 1681

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőkből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel
Czernóczky Imre,
uri- és női cipész.

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJOS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az archórt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra. 420

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgyper 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

A legkitünőbb hatású nyálkaoldó

köhögés és rekedtség elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál tea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki **legszívesebben veszi be.**

gyógyszertárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

Költőszervezet

45 K.

bármely tyuknál jobban költ. Ingyen próbára

G. Mücke

Pottendorf 80. szám, Bécs mellett. Több száz ref. és bizonyítvány az egész monarchiából ingyen és bérmentve. 2461

Ezelőtt

Bolezni Antal

féle cipő-üzlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítésű női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legújabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.

TÜZIFA

Elsőrendű cser- és bükkhasáb tűzifa jutányos áron kapható

Kotzander Ignác

fatelepen, Radnai-ut 26. sz.

Telefon 332.

Fuvaros és favágó a telepen.

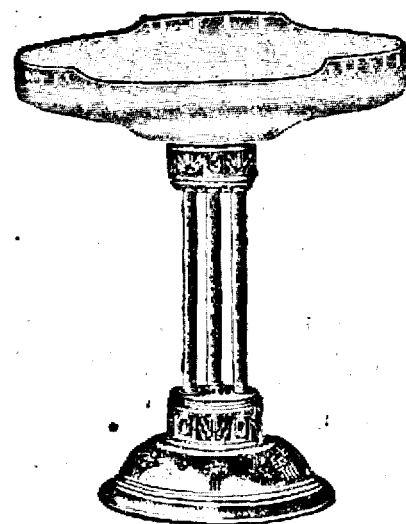
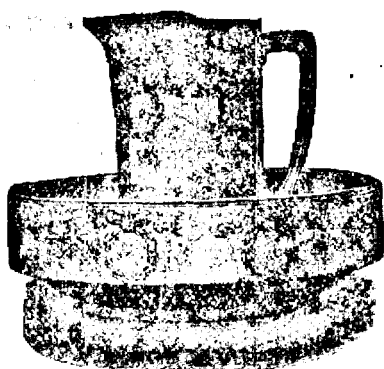
Kiköltözés miatt mélyen leszállított árak!

FISCHER MÓR

Üveg, porcellán, lámpa, diszműaru és mindennemű háztartási cikkekben legdusabb választék és legolcsóbb beszerzési forrás

kiköltözés miatt

az alant felsorolt menyasszonyi kelengyék nagy választékban feltűnő olcsó gyári árakban lesznek elárusítva, míg a készlet tart.

- 6 személyes étkező készlet festménnyel beégetett aranyozással legújabb facon különböző mintákkal mar 16.— K.-tól
- 12 személyes ugyanilyen 27.— K.-tól
- 6 sz. üveg készlet már 9.— K.-tól
- 6 sz. legfinomabb theas és kávé készletek legújabb mintákkal 7.— K.-tól
- Valódi angol mozdó készletek legújabb mintákkal 13.— K.-tól
- Függő lámpák tolható csigás mar 8.— K.-tól
- Legfinomabb nikkell evőeszközök darabja már —.40 f.-tól
- Valódi ang. theas csésze párja —.56 f.-tól
- Vizes pohár beégetett szélű, csiszolt homályos csikkal —.12 f.-tól
- Boros pohár beégetett szélű, csiszolt homályos csikkal —.10 f.-tól
- Kancsó 1 1/2 literes csiszolt homályos csikkal —.70 f.-tól
- Valódi angol tányér meiseni mintával mély vagy lapos —.40 f.-tól
- Kristály virágváza mar —.40 f.-tól
- China ezüst tea pohár 1.90 K.-tól
- Valódi Wolfram egők 1.50 K.-tól

Villany csillárok feltűnő olcsó árban kaphatók. Képekterekben legnagobb választék, a legolcsóbb árban pontosan lesznek elkészítve.

FISCHER MÓR

Arad, Andrassy-tér 20.

Városi és megyei telefon 568. szám. : 7228

Pénzt kereshetnek

ügynökök (hölgyek is) kik egy 35 év óta fennálló cég részére vidéki magánfeleknél háztartásban könnyen eladható cikk eladásával magas százalék mellett foglalkoznak. Ajánlatokat az eddigi foglalkozás és referenciák megjelölésével „P. W. 2079.” Rudolf Mosse Prag, Graben 6. intézendők. 9811

Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petöfi-u. 1. sz. Telefon 861.

Zimándi dűlő 3. sz. alatt (a Mosóczyi-telep és a város között) eladunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsönnyújtással, vagy **5 évi részletfizetésre.** Telkeinkre igen előnyös építési kölcsönöket is adunk. 1-7717.

Képvisele Aradon **SZEMZŐ ÁRMIN** áruügynöksége által. Telefon 592. szám.

Kérjen kelengye-árjegyzéket.

Fehér-kirakatok.

Felbivjuk a n. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított megtekintésére. Gondos összeállítás folytán kirakataink látványosság számba mennek. Régi 73 év óta fennálló üzletünk az utóbbi években a FEHÉRNEMŰ OSZTÁLYT a legmagasabb fokra emelte.

A legelőkelőbb gyárosoktól mint

Schroll, Regenhart, Oberleithner

áruból állandó nagy gyári raktár.

690

Kész női fehérneműben óriási választék,

bármilyen kelengye a raktárról összeállítható, — meglepő nagy választék női ingekben,

e cikkeket különös olcsó reklám áron árusítjuk. Otthon készitendő kelengyékhez ajánlunk legfinomabb

batist chiffonokat, legújabb batist nausouc minden szélességben. Schweici Jaquard és batist himzésekből állandó nagy raktár. — Ujabb érkezés vászon maradékban. Kérjük kirakataink szives megtekintését.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Kérjen kelengye-árjegyzéket.

Ha finom
Teát, Rumot
őhajt forduljon
Vojtek és Weisz-céghez
Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. úv. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „	1.—	1 „ „	2.20
1 „ „ „	2.—	1/2 „ „ Jamaical II.	1.80
1 fin. keverék 1/2 k. ló	2.50	1 „ „ II.	2.60
1 „ „ törmelék	— .40	1/2 „ „ I.	1.80
1 „ „ „	— .80	1 „ „ I.	3.60
1 „ „ kiló	7.—	1/2 „ „ fortior.	2.70
1 Popoff-féle 4 sz.	7.—	1 „ „	5.40
1 „ „ 6 „	5.50	1/2 „ „ antiqu.	3.70
1 „ „ 8 „	4.50	1 „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltenek.

Használt ólom megvételre kerestetik.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcepp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle Csukamájolaj** most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „NELOGEN“. Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara

2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

LEGGAZDASÁGOSABB

használat a legjobb elérhető módon

Remington írógép

Mert a modern géptechika összes vívmányait egyesíti magába és világosra állított

legtartósabb gyártmány

Díjazott és vételezetté az egész világon bemutatás az ország bármely részében.

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough“ amerikai számléíró összeadó gépek, „Mihonac“ svájci „Saxonia“ glasshüttel számológépek, „Kartothek“ amerikai nyilvántartási rendszer és valódi amerikai író-, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI & TÁRSA

es. és kir. udvari számléírók

Budapest, VI. Andrassy-ut 12. szám.

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, besztercebányai, pinkafői, nagydisznói és brassói pokrócgyárak

Pokrócészitményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparú raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

cég. Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

360—1912. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombolyai kir. járásbírósnak 1912. évi Po 106/1. számú végzése következtében Főris József zombolyai lakos javára 1000 kor. s jár. erejéig 1912. évi október hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1360 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza kukorica és sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujaradi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 286/2. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 29. napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 4 korona 20 fillérben bírónilag már megállapított költségek erejéig, Nagyfalun adós lakásán leendő megtartására 1913. február hó 3-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében kész-

pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.
Kelt Ujaradon, 1912. évi december hó 26. napján.

Gémesi Béla,

834 kir. bír. végrehajtó.

Egy 3 szobás lakás
mellékhelyiséggel
május hó 1-re kiadó

Boros Beni-tér 22.

Bővebbet Wohlberg Lípót-cég-nél. 852

3—1913. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. törvényszéknek 1912. évi 29123. P. számú végzése következtében Dr. Schwarz Jenő ügyvéd által képviselt Matyity Slavkáné sz. Zakity Darinka javára 6031 korona 62 fillér s jár. erejéig 1912. évi december hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 275 koronára becsült következő ingóságok, u. m. kukorica, lovak, tehén, üsző juhok és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujaradi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 350/2. sz. végzése folytán 6031 korona 62 fillér tőkekövetelés, ennek 1907. évi március hó 20. napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 244 korona 70 fillérben bírónilag már megállapított költségek erejéig, Temes-Nagyfalun adós lakásán 1913. évi február hó 3-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő

ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.
Kelt Ujaradon, 1913. évi január hó 18. napján.

Gémesi Béla,
kir. bír. végrehajtó.

835

Bat hyány utca 12. számú házban egy 6 szoba és fürdőszobából álló

uri lakás
továbbá egy 4 lóhoz való istálló és kocsiszin
1913. május hó 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagymennyiségű maculatura eladó.

M e g h í v ó.

A Marosborsai Takarékpénztár Részvénytársaság

első évi rendes közgyűlését 1913. február hó 16-án délelőtt 10 órakor Marosborsán az intézet helyiségében fogja megtartani, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyszorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1912. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Egy igazgatósági tag választása 3 évi időtartamra.
4. Felügyelő-bizottság választása 3 évi időtartamra.
5. Esetleges indítványok.

Az n. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkértemek, hogy részvényüket az alapszabályok 15. §-a értelmében február 16-ig az intézet penztáránál térítvény elenében letétmenyvezni sziveskedjenek.
Marosborsa, 1913. január 20-án.

Dr. Tagányi Sándor, intézeti elnök.

AZ IGAZGATÓSÁG JELENTÉSE. Tisztelt közgyűlés! Intézetünk első évi zárszámadás ut van szerencsénk a következő jelentésünk kapcsán a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni: Intézetünk oly súlyos pénzügyi viszonyok között kezdte meg működését, melyek számos pénzügyi intézetet alapjukban megingattak. Ennek dacára intézetünk az Aradi Ipar és Népbank hathatós anyagi támogatása mellett a hozzá fűzött reményeknek megfelelt, mely körülmény fényesen dokumentálja, hogy az intézetnek van létjogosultsága és életképessége. — A kimutatott 4214 koronára 29 fillér tiszta nyereség felosztását a felügyelő bizottsággal egyetértve, a következőként javasoljuk: Fordítás: ék tartalékra a tiszta nyereség 10% a helyett 1143 K. 17 fill., osztalékra részvényenként 2 kor., 2000 kor., igazgatóság jutalékára 8% 337 kor. 12 fill., felügyelő bizottság tiszteletdíjára 200 korona, igazgatótanács tiszteletdíjára 100 korona, könyvelő jutalékára a tiszta nyereség 2%-a helyett 184 korona, pénztáros javadalmazására 250 kor. Összesen 4214 korona 29 fillér.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésünket és zárszámadásainkat tudomásul venni, javaslatainkat elfogadni s úgy nekünk, mint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadni méltóztassék.
Marosborsa, 1913. január 20-án.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1912. december 31-én.

Vagyon.	K. f.	Teher.	K. f.
Pénzkészlet	2935-70	Részvénytőke	50000—
Váltótárca	85490—	Takarékbetét	9218-20
Folyószámla adók	6270-06	Vizszeszámítás	3 550—
Felszerelés	1530—	Átmeneti kamatok	1633-39
Előre fizetett visszkamat	392-05	Tiszta nyereség	4214-29
	96817-81		96617-81

Eredmény-számla 1912. december 31-én.

Veszteség.	K. f.	Nyereség.	K. f.
Betétkamat	519-62	Váltókamatok	10678-84
Visszkamat	2907-63	Kezelési díjak	1682-42
Üzleti költség, tisztí fizetés, lakbér	3863-76	Idegen pénzügyi kamat	110-43
Adók és illetékek	752—		
Betét kamatadó	51-97		
Leírás a felszerelésből	160-42		
Tiszta nyereség	4214-29		
	12469-69		12469-69

Marosborsa, 1912. december 31-én.
A pénztárért: Popovics József, s. k. A könyvelésért: Fürst Jakab, s. k.

Az igazgatóság:
Dr. Tagányi Sándor, s. k. elnök, Farkas Áron, s. k. vezérigazgató., Jávorszky Zoltán, s. k., Schiebel K. Gusztáv, s. k., Seldner Sándor, s. k. Rendben találta:

A felügyelő bizottság:
Nehs Béla, s. k. elnök, Kell Lajos, s. k., Jung Péter, s. k., Stern Mór, s. k.

THE VERA

American Shoe

A jelenkor legtökéletesebb, legkényelmesebb, és legtartósabb amerikai cipője

Mel, bőgyék és gyarmatok részére Kérjen képes árjegyzéket.

Made by Rice & Hutchins Boston, Mass. U.S.A.

Egyedül raktári

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442. Telefon 442.

Apró hirdetések.

ÜZLETEK.

Egy igen szép
üzlethelyiség kirakattal, pinca, vízvezetékekkel és fűzővel kiadó Urbán Iván-utca 5. 789

Kávémérés

és kifőzési üzlet betegség miatt, azonnalra vagy február 15-ére átadó. Cim a kiadóhivatalban. 655

INGATLAN.

Demeter-utca 35. sz. ház,
elköltözés miatt, szabad kézből eladó. Értekezni ugyanott. 850

Tenke 851

(Bihar m.) mellett egy 2000 holdas bérlet, előnyös feltételek alatt azonnal átadó. Cim a kiadóhivatalban.

Bérlés

3-400 m. h. jó minőségű bérlet kerestetik gazd. épületekkel és lakóházzal, városhoz vagy vasúti állomáshoz közel jó út mentén tavaszi vagy őszi átételre. Cim a kiadóhivatalban 785

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Saját terméű

ménési-pálosi (paulisi) szőlő hegyen termelt vörös óbor és fehér újbor eladó. Közelebbit Hruzek Bólánál Ujaradon. 784

Ujaradon.

Rákóczi-ut. 1 sz. alatt 3 drb. 8 hónapos sertés eladó. 836

Óriás tengeri nyulakat

16 kiló sulyban sport és tenyésztés galambokat szállít Schwab, Wien, Wimmer gasse 1. Árjegyzék ingyen. 313

Élő méhket

megvételre keres csucos kasokban is Bordás István Arad, Sarló-utca 10. 689

4 csagon

érett trágya eladó Kolf Tódornál, Vágóhid-utca 27. 768

Egy nagy

utazó férfi bunda kéz alatt eladó (falusi kocsitakra alkalmas.) Megtekinthető, Deák F-ut. 40. I. em. 565

2 korona

100 kgr. fűrészelt, aprított, száraz tölgyfa. Kemény hulladékfa felőlekre tömörén rakva 10 korona. Dengl fátalépén, Kossuth-utca végén. 789

Kiadó takarmány.

Nagymennyiségű búzasszalma tőrek, polyva, árpaszalma, lucerna, gyepszénna, tengeriszár és takarmányrépa, valamint 400 mm. buza, 300 mm. tengeri, 80 mm. rozs és különféle gazdasági eszközök eladók tornyai birtokomon. Értekezni lehet Lovarda-utca 1. vagy Tornyan (Csánadmegye), Kriszán Sándor birtokán. 476

KÜLÖNFÉLE.

A zsidótempiumi épületben
3 nagy szobából álló II. emeleti lakás és több üzlethelyiség május 1-től kiadó. 849

Sürgősen

kerestetik egy magándetektív. Cim a kiadóhivatalban. 841

Egy 4 szobás nagy lakás
minden mellékkeliséggel március 1-re kiadó Ferenc-tér 6. Ugyanott 6 lóra istálló, kocsiszin és egy 3 szobás lakás, mellékkeliségekkel együtt, május 1-re kiadó. 650

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 3 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 8 darab pompás illatú virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utólérhetetlen finomságú fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemennél Arad. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyisége tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. szám. 5811

Egy

elkülönített utcai 4 szobás lakás és egy műhely teljes asztalos felszereléssel, azonnal kiadó. Hassinger-utca 5. 167

Gázmenőködő világító test.

Mindenütt felállítható gázizzófény csővezetékek nélkül. Új! Függőizzófény szárazlámpa bémelaköli folyékonyággal, 120 gyertyafényű Falilámpák 18 kortól feljebb. Árjegyzék mindenféle modern világítási cikkről ingyen. Schwab Wien, Wiedner Hauptstrasse Nr. 113. Képviselek keresetnek. 311

India fogcsappék

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza és vegyszertári laboratóriuma Aradon. 1224

Kiadó lakás

folyó évi május 1-től 3 és 4 szobás lakás, hozzá tartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiségek padlás és felüdvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

1 koronára

bárki is olyan színűre festi haját a mely színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik sötétre fest. A színe állandó felismertetlen lemosható. Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon. 1224

Kiadó azonnalra is,

egy 16 méter hosszú és 5¹/₂ méter széles padolt száraz pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek. Cim a kiadóba. 620

Diamant Jemő

Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári Iskolaival szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legutányosabban készít egy helyben, mint vidéken. 8951

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerésznél

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vásárol. Óra és ékszerjavítások 2 évi jótállás mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket a legmagasabb árban megveszem, vagy becserélem új ékszerekre. 5707

Horgony-
Syrup. Sarsaparilla
Vöröscikk. Üvege 1.00 és 2.00 kor.

Horgony-Liniment.
Capacit. composit.

A Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalomnyitő bedörzsölés
meghűlésnél, rheumánál, kövérnyúlásnál
Üvege 20, 40, 2-kor

Horgony-Vas-Albuminat.
Tinktúra.
Vöröscikk. Üvege 1.00 kor.

Beszerezhető a legtöbb gyógyszerházaiban vagy közvetlenül
RICHTER dr. az "Arany országház"-ban elismert próbat. (E. Előzetesvizsga) gyógyszerházaiból.

Raktár Magyarországon: TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertár, Budapest. 9301

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Aradmegyében, kisjenői járásban Talpas község határában haszonbérbe adó, esetleg teljes felszereléssel és vetésekkel együtt azonnal átadható egy teljesen sik fekvésű 1800 kis hold kiterjedésű földbirtok. A birtok egyharmad részben szántóföldből, kétharmadrészben rétből és legelőből áll. Megegyezős szerint a legelő egy része feltörhető.

Ugyanezen birtok két tagban is bérbeadást nyer, utóbbi esetben az egyik tag 450 hold szántóból és 750 hold rét és legelőből összesen 1200 holdból, a másik tag 200 hold szántóból és 400 hold rét és legelőből összesen 600 holdból áll.

Közvetlenül a bérelni szándékozókhoz közelebbi felvilágosítást nyújt

Bogdánffy Béla,

Doroszlófalva. (Aradmegye.)

Taxameteros
Bér-autok
Telefonszám
816
1881

Szolgálat: reggel 6 órából 12 óráig.
Udvagy: Deák Ferenc-utca 6. sz.

Jó egészségének
fontartására használjon mindenki
Kárpáti-féle
Opohajót,
mely a legkínzóbb fájdalom-
méliktől gyomorizáló hákszer.
Kis édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasításai 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerháza 4176
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Korzó-kávéház

Arad, Boros Beni-tér (Dengl-hái)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy **osténiként** battonyal **Sztánica Sándor elsőrendű cigány-zeneke** hangversenyez. — Tisztán kezeit **hegyaljai borek, kéhányai Dréher-sör,** a ró **kávéházi italok, hideg buffet.** Pontos kiszolgálás. **lutányos árak. Reggelig nyitva.**

Tisztelettel

104

PORCZÁN JÁNOS,

kávész.

„Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság”

Vagyon. **Mérleg-számla 1912. december hó 31-én.** Teher.

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Telek-számla			50000	—	Részvénytőke számla			576400	—
Épület számla			401219	38	Tartalékalap számla			336668	—
Gép-számla			169939	80	Nyereség tartalékalap számla			60000	—
Malomberendezési számla			166741	76	Tartalékalap kétes követelésekre			30000	—
Villanyvilágítási számla			4000	—	Értékesítési tartalékalap számla	360000	—		
Uzleti szerek számla			10000	—	levonva új beruházásért	12683	26		
Tűzbiztosítási számla					hozzáadva ezidei átutalásért	347316	74		
az érvényben levő kötvények értéke			72465	97		15000	—	362316	74
Értékpapír számla			20050	—	Tisztviselők nyugdíjalapja			82292	14
Örlemény- és buza-számla			2151994	83	Munkássegélyező alap számla			607	10
Pénztár-számla			64600	82	Osztalék számla			888	—
Adósok számla			1189525	49	Elfogadványok számla			2304000	—
Szén-számla			7344	—	Hitelezők számla			345732	08
Zsák-számla			23844	68	Ovadék számla			143000	—
					1911. évi nyereség elővitel	15015	63		
					Ez évi tiszta nyereség	74807	04	89822	67
			4331726	73				4331726	73

Arad, 1912. december hó 31-én.

Ifj. Tenner Lajos, s. k.
vezérigazgató.

Fränkel Vilmos, s. k.
cégvezető irodafőnök.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Kintzlg János, s. k. Kintzlg Géza, s. k. Gutzjahr Mihály, s. k. Hász Antal, s. k. Walder Gyula, s. k.
elnök.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel tételről tételre megvizsgáltuk és mindent rendben találtunk.

A F E L Ű G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G :

Dr. Csiky Ödön, s. k.
f. biz. tag.

Hehs Béla, s. k.
elnök.

Laczay Endre, s. k.
f. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy az „Aradi Széchenyi Gőzmalom Részvénytársaság” ügykezelését és könyvelését törvényes feladatunknak és ellenőrzési kötelességünknek megfelelően, a múlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk és mindenkor a legnagyobb rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az igazgatóság által előterjesztett 1912. évi zárszámadást a fő és mellékkönyvekkel, valamint a tényleges készlettel, teljesen megegyezőnek találtuk és jelentjük, hogy a mérleg a kereskedelmi törvény- és a társasági alapszabályok rendelkezései szerint készült el.

Mindezeknél fogva hozzájárulunk az igazgatóságnak a kimutatott 74807 korona 04 fillér lefolyt évi tiszta haszon, ugyszintén a 15015 korona 63 fillér 1911. évi nyereség áthozat hovatfordítása iránti előtejesztéséhez.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy úgy az igazgatóságnak, mint nekünk a szokásos felmentvényt megadni méltóztassék és maradunk

Arad, 1913. január 31.

teljes tisztelettel:

Hehs Béla, s. k.
elnök.

Dr. Csiky Ödön, s. k.
f. biz. tag.

Laczay Endre, s. k.
f. biz. tag.